

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Mark -a crɛn -tɛ

Zan a Zozi 'lɛ drɛnan

(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Zan 1.19-28)

¹ Bali -pɪ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn pou sianan "nɛn 'gʊ.

² E pou 'sia "le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali "e 'nan:

⟨An 'mɛn min -tʊ -tɔala 'i 'lɛ,

-yɛɛ 'i 'lɛ si -tɛa.⟩

³ Min zɪɛ -a wei "we "bui "da.

Yaa ve 'nan:

⟨'Ka Minsan -le -si ta drɛ!

'Ka -yee -sinun ta -sɛn 'e cin va!⟩ »

⁴ Min zɪɛ Zan nɛn. E 'bɔla 'ji "bui "da, ɛn e Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka 'ta 'ka -batize drɛ, -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.»

⁵ Minnun nɛn o -nyɛanla Zude 'lɛglɔn 'ji 'lee Zeruzalɛm bɛ, o "kaga "ta Zan wei manlɛ. O 'wee 'wɪ 'wɪdɪnun 'vɪ 'wein Bali lɛ minnun pɛɛnɔn yɪɛ man, te Zan o -batize dra 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ, -a va.

⁶ -Wi nɛn waa laabo Shamo bɛ, -a "cɛsɔ nɛn Zan da, ɛn -wi 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -ble fɛ -a.

⁷ E 'nan minnun lɛ 'nan: «Min -tʊ "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn -a 'plɛblɛ "mlɪan 'an da. 'An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ.

⁸ An 'ka -batize dra 'yi 'a, 'pian -yεε 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.»

Zan Zozi -batize drε

(Mt 3.13-17; Lk 3.21-22; Zan 1.32-34)

⁹ Tυ zιε -a wlu bε, εn Zozi 'si Galile 'fla nεn waa laabo Nazaretι bε -a da, εn e -ta Zan -va. -A -nan nεn Zan -a -batize drε Zudan 'yi 'va.

¹⁰ Zozi "ε 'si 'yia bε, te e labli ye 'e 'lε 'sυdι, εn e Bali lei 'yι e sɔɔn "da "le -plablo -le 'wι 'zυ.

¹¹ -A -nan nεn wei -tυ wυ laji. E 'nan: «I ya 'an 'pι nεn maan ye 'yi εn -yee 'wι 'an 'ci "nranman bε -a.»

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wι 'wliδι "drε

(Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

¹² "Bε -sru, εn Bali lei -kυ Zozi 'a "bui "da.

¹³ E yi drε 'nan nun -fuba sinjen, te Satan -a man -taan. E ya -winun va lu -ji, te Bali -le 'pasianɔn -a "sua.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

¹⁴ Zi minnun Zan -fɔ -pυ 'kuin bε, εn Zozi 'li 'e da Galile 'lεglɔn 'ji. -A -nan nεn e Bali -le 'wι 'nɔnnɔn vιδι 'sia minnun lε. Yaa 'vι -wle 'nan:

¹⁵ «Tυ nεn Bali -a kɔɔn bε, e 'bɔ. Bali -le mingɔnnεn -blιδι 'bɔ 'kogo. 'Ka 'si 'wι 'wliδι "drεδι man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lε! 'Ka yi -tera Bali -le 'wι 'nɔnnɔn da!»

Zozi pɔ -tεnɔn sinjen drε 'e -srunɔn 'a

(Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

¹⁶ Zozi a cinan 'yi -dan nεn Galile bε -a man, εn e Simɔn 'lee 'e -suannεn Andre 'yι, te o ya pɔ -tenan "se "a.

17 En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drele minnun nen o min laabo 'an -sru "be waa.»

18 Nun tɔɔn o 'wee "senun -sran, en o sɔɔnla Zozi -sru.

19 E -kɔdɪ 'sia "nyian 'e 'le, en e Zebede -pinun 'yi, te o ya 'wee "senun -peen -klɔ -ji. Zaji 'lee 'e "bɔɪ Zan nen.

20 Zozi o laabɔ, -a -nan nen o 'si 'o "ti Zebede 'lee 'wee 'nyranman 'panɔn -sru, en o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -yɔ -wliɪ "pin min -tɔ -sru

(Lk 4.31-37)

21 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ 'fla nen, waa laabo Kapanamo be, -a da. 'Flinla "yi da be, e wla -wee cin yi 'kuin, en e Bali -le 'wɪ "paadi 'sia minnun ji.

22 -Yee 'wɪ "paadi minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa "paaman o ji "le Bali -a -kɔladi -nɔn -yre. Ya'a "paale o ji "le 'nan 'fluba 'ci vinɔn 'le ve -zɔ dɪ.

23 Min -tɔ a cin yi 'kɔn 'bɔ 'ji be, -yɔ -wliɪ "a -a -sru. Min zɪe e -paandi 'sia, yaa 'vɪ 'nan:

24 «Nazareti min Zozi, -me "wean nen i -tɔa 'kɔe 'wɪ 'ji? I -ta 'kɔ klu 'sɔle. Meɪn -tɔa. Bali -le min tɪgli nen 'yia.»

25 Zozi 'wɪ 'pla -yre 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'si min 'gɔe -a -sru!»

26 -Yɔ -wliɪ "min zɪe -a nyɔɔndɪ 'sia 'pleble, te e -paanman, en e 'si -a -sru.

27 'Wɪ zɪe e ciɪla min pɛɛnɔn da. Waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Me "sɔ -man wɪ 'be ci zɪe? Min 'gɔe -yee 'wɪ "paadi a 'e 'tre, en Bali -a -kɔladi -nɔn -yre. E -yɔnun -le 'pleble yi -kaa. 'Wɪ nen yaa ve -wle "be, waa drala "da.»

28 -A -nan nen minnun Zozi 'sɪ -fɔdɪ 'sia 'kpa tɪgli Galile 'leɪlɔn pɛɛnɔn 'ji.

*Zozi Simōn 'sɛa 'lee -cɛ -tɛnən 'kaga beli
(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)*

²⁹ Zi Zozi 'bɔla cin yi 'kuin bɛ, ɛn e -kɔ Simōn 'lee Andre -le 'kɔnnɛn 'o 'vale Zaji 'lee Zan -a.

³⁰ "Wɛɛ 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, te Simōn nan "bɔ "a 'e nyinnandi 'kɔlɛ -wɔandi 'plɛblɛ 'lɔ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ.

³¹ Zozi pli "man, yaa 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn yaa wluan. 'Nun tɔn -a 'kɔlɛ 'ji 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nɛn e fɛ -nən -wlɛ.

³² Zi funninmlan 'pla yidɛ 'fɔ plɔ va bɛ, ɛn minnun -tadi 'sia -cɛ -tɛnən pɛɛnən 'lee minnun pɛɛnən nɛn -yɔ -wliɔ "a o -sru "bɛ waa Zozi lɛ.

³³ Flanən "kaga "ta -sɛnlɛ 'kɔn zɪɛ -a 'lɛ "nɛn.

³⁴ Zozi min "kaga beli -cɛ 'tɔ 'tɔɔ pɛɛnən 'sidi -a o man. ɛn e -yɔ -wliɔ 'si min "kaga -sru "nyian. Zozi 'ka -yɔ -wliɔnun 'tɔlɛ -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ min nɛn Zozi cɪ -a bɛ waa -tɔa.

*Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'lɛglɔn pɛɛnən 'ji
(Lk 4.42-44)*

³⁵ Bodrun te klun a tian bɛ, Zozi wluan, ɛn e 'bɔla bei. E -kɔ Bali trɔ 'balɛ 'fla -sru fɛnan nɛn -a -nan cɪ flɪ bɛ -a -nan.

³⁶ Simōn 'lee Zozi -srunən -mienun bɛ, o -kɔ Zozi -wɛɛlɛ.

³⁷ Zi waa 'yɪ bɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «Minnun pɛɛnən a 'i -wɛɛnan.»

³⁸ ɛn Zozi 'a 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Kaa kɔ fɛ pee -nan! -Kaa kɔ 'fla 'gɔɛ -a "srən 'flanun da, -e 'an Bali -le 'wɪ vɪ -nan nun. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a man nɛn an -ta 'trɛ da.»

³⁹ ɛn e ciɔɔ 'sia Galile 'lɛglɔn pɛɛnən 'ji. E Bali -le 'wɪ 'vɪ cin yi 'kɔnnun -ji, te e -yɔ -wliɔ -pian "minnun -sru.

*Zozi-kogobe 'tezan -tv beli**(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)*

⁴⁰ Yi -tv da be, -kogobe 'tezan -tv -ta Zozi 'le. E "po sɔɔn "wlu, ɛn yaa trv 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan -te i wu "man "be, i -kɔlaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'le.»

⁴¹ -A nyrinda -sɛn Zozi da. 'E 'pɛ 'sv "ji, e klɛ "man, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An "we "man! 'I drɛ 'saun Bali 'le!»

⁴² 'Nun tɔɔn -kogobe 'si "man, ɛn e drɛ 'saun Bali 'le.

⁴³ Zozi 'wɪ 'pla -yrɛ -a "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

⁴⁴ «Te 'i 'wɪ nɛn e drɛ 'gʋɛ -a -nan sɛɛ wʋ min -tv lɛ "fo "dɪ! 'Pian 'i 'kv Bali -panzan -tv -va -e 'yei 'nanjɛn! "Bɛ -sru 'sraga nɛn Moizi -a kɔɔn bɛ 'i drɛ, -e minnun 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan, i beli!»

⁴⁵ 'Pian min zɪɛ 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "be, yaa 'sinan 'padɪ 'sia min 'tʋdʋ pɛɛnɔn lɛ. -Yee "wɛan Zozi 'ka -kɔlɛ "nyian -e 'e 'fli -kɔɔn 'fla dɪ. ɛn e -fʋ 'fla -sru fɛnan nɛn min "ka "dɪɛ -a -nan. 'Pian te minnun "sia fɛ pɛɛnɔn 'nan, o -ko "va "nun.

2*Zozi min -srandɪ "tra "tv beli**(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)*

¹ Yi 'fli yaa "be -sru, ɛn Zozi 'li 'e da Kapanamo. Minnun -a 'man 'nan Zozi a "kɔnnɛn,

² ɛn o "kaga "kv "va. Min a "kaga "bʋʋ "le "wɛan, 'tɔnan 'ka 'fʋlɛ "nyian 'kɔn 'lɛ "nɛn "dɪ. Zozi Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia -wlɛ.

³ -A -nan nɛn, minnun -tadɪ 'sia min -srandɪ -tv -a Zozi lɛ. E ya min sinjɛn lɔ "se "ji.

4 'Pian wa'a -kɔlale -plidɪ -a Zozi man dɪ, min a "kaga "le "wεan. -A -nan nɛn o 'kɔn tri, waa 'fɔn 'e 'win -ji fɛnan nɛn Zozi cɪ 'e 'tɔdɪ bɛ -a -nan. O -cɛzan zɪɛ -a sɔɔnla.

5 Zɪ Zozi -wee yi -tɛradɪ 'e da 'yɪ bɛ, ɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan: «'An 'pɪ, 'wɪ 'wɪdɪnɪn nɛn yia drɛ bɛ maan fui.»

6 Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -mie a min "kaga zɪɛ o yei 'o -nyrandɪ. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan:

7 «-Mɛ "wεan nɛn, min 'labɛ, e 'wɪ zɪɛ -a ve? E Bali srɔn. -Te ya'a 'silea Bali -tɔwli "a dɪɛ, -tɪɛ -kɔlaman min -le 'wɪ 'wɪdɪnɪn fuidɪ -a?»

8 Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "wεan nɛn ci "nrɔndɪ zɪɛ, e ya 'ka 'ji?»

9 -Te maan 'vɪ min -srandɪ "tra 'gʊɛ -yrɛ 'nan: <'Wɪ 'wɪdɪnɪn nɛn yia drɛ bɛ maan fui>, 'bɛ a -tɔ. ɛn -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I wluan, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ>, 'bɛ a -tɔ. 'Wɪ "fli zɪɛ, -a "cɛn "vidɪ 'bɛ cɪ 'pɛble?»

10 'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan -kɔladɪ a 'an 'bɔ Blamin -pɪ -lɔ -e 'an min -le 'wɪ 'wɪdɪnɪn fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan:

11 «'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'kɔ 'yie "kɔnnɛn!»

12 'Nun tɔɔn min zɪɛ e wluan, e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdɪ 'sia min pɛɛnɔn yie man, e 'bɔla bei. 'Wɪ zɪɛ e ciɪla 'o pɛɛnɔn da. O Bali 'tɔ "yi 'vɪ, ɛn waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ 'gʊɛ kʊ'a tian 'li -a -nan yɪɛ dɪ.»

Zozi Levi laabv

(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

13 Zozi 'kɔ "nyian Galile 'yi man. Min "kaga "kɔla -a -sru, ɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn paa o ji.

14 "Yεε -kɔ 'e 'lε bε, te e Alife -pɪ Levi ye 'e -nyrandɪ fɛnan nɛn o 'sukɔlɛ "sia bε -a -nan. E ya 'yee 'nyranman 'panan. En Zozi -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Levi wluan, en e sɔɔnla -a -sru.

15 "Bε -sru en Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ Levi -le "kɔnnɛn fɛnun -blɪɛ. 'Sukɔlɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn -mienun yɾa fɛ zɪɛ -a -sru. Kɔɔ min "kaga 'bɛ 'kɔla -a -sru.

16 'Fluba 'ci vɪnɔn nɛn o ya Farizen 'nɔn 'a bε, zɪ waa 'yɪ 'nan Zozi a fɛ -blɪnan 'o 'vale 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn -mienun -a bε, en waa 'vɪ -a -srunɔn lɛ 'nan: «-Mε "le "wɛan nɛn e fɛ blɪ 'o 'vale 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee min -wɪdɪ -mienun -a?»

17 Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, en e 'nan -wlɛ 'nan: «Min-nun nɛn -cɛ 'ka o man dɪɛ, wɔ'a -dɔdrɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ cɪ o man bε, -wɛɛ cɪ -dɔdrɔ -va. En "nyian bε minnun nɛn o cɪ tɪglɪ bε, -wee "wɛan "cɛɛ an -ta dɪ, 'pian an -ta 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'va. An -ta o laabɔlɛ -e 'an Bali -le -si -kɔɔn -wlɛ.»

*Zozi 'le 'wɪ "paadɪ a "le fɛ -trɛ -le 'wɪ 'zɔ
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)*

18 Zan -srunɔn 'lee Farizen 'nɔn a fɛ 'sɔnnan. En minnun -ta 'wɪ laabɔlɛ Zozi 'lɔ 'nan: «-Mε "le "wɛan nɛn, Zan -srunɔn 'lee Farizen -srunɔn fɛ "sɔan, te "yie -srunɔn 'ka fɛ sɔan dɪ?»

19 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Te minnun -a lɪ 'pa "fɛdɪ drɛnan bε, tɔ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yei "bε, minnun fɛ "sɔan? -Cɛjɛ, tɔ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o va bε wɔ'a 'kɔlamɛn fɛ 'sɔndɪ -a dɪ!

20 'Pian yɪ nɛn lɪ -trɛ 'pazan -taa 'silɛ o yei "bε, -a nyan nɛn o -taa "fɛ 'sɔnlɛ.

21 En "nyian bε, min 'ka sɔ -trɛ 'fɔlɪ 'sia, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fɔlɪ bɔnan dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ "dɪɛ, sɔ -trɛ -a ceje 'fɔlɪ bɔnan "paa "va.

22 Εἰς "nyian bε min 'ka 'wεn -trε sεan -wi 'kαλε 'tre cejenun -ji dι. -Te 'bε "cεε "dιε, -wεn -trε -wi 'kαλε 'tre cejenun fεaman, te -wεn 'lee 'trenun 'bο srε. 'Pian e ya "le min 'e 'wεn -trε -sεn -wi 'kαλε 'tre -trεnun -ji!»

*Zozi 'wι tin 'ba Zuif 'nōn 'le 'flinla "yi man
(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)*

23 'Flinla "yi da nεn, Zozi 'lee 'e -srunōn 'ciɔɔɔ 'sia fei -tɔ da. Fε 'wlε nεn fei zιε -a da bε, e ya 'lee 'saa 'le 'wι 'zɔ. -A -srunōn 'ko -a "cεεndɔ -a, te waa -ble.

24 -A -nan nεn Farizen 'nōn -a 'vι Zozi λε 'nan: «"I 'yιɔ 'wι nεn 'i -srunōn -a dra bε -a. -Cee 'flinla "yi da bε, wa'a 'wι 'labε -a dra dι.»

25 Εἰς Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «'Wι nεn -kaa tra David -a drε 'li, te dra -a -tεa 'o 'vale 'yee minnun -a bε, ka'a tian -a ta vιλε dɔɔ?»

26 E wla Bali -le 'kuin, εἰς Bali -le 'kpɔun nεn Bali -pannōn 'saza 'bε -ble bε, yaa 'sia, yaa blι, εἰς e 'yee minnun "le "nōn. Tɔ zιε -a va bε, te Abiata 'bε cι Bali -pannōn 'tazan -a.»

27 Εἰς Zozi -a 'pla "da 'nan: «Bali 'flinla "yi drε minnun -le vε -a! Ya'a minnun drελε 'flinla "yi -le vε -a dι.

28 -Yee "wεan nεn 'an 'bο Blamin -pι, mεεn cι 'flinla "yi san -a.»

3

*Min -tɔ nεn -a -pela 'ka 'e man bε Zozi -a belι
(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)*

1 Zozi 'kɔ pee 'wɔ "nyian cin yι 'kuin. Min -tɔ a 'kōn zιε -a -ji, -a -pela 'tɔ a 'e 'kadι.

2 Farizen 'nōn nεn 'kōn zιε -a -ji bε, o Zozi 'nanjendɔ 'sia -gɔεεn 'nan, -te e min zιε -a "belia

'flinla "yi da -o. Waa drε zιε 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

³ Zozi -a 'vɪ -pε -kazan lε 'nan: «'I 'wluan! 'I 'tɔ min yei 'gɔ!»

⁴ En Zozi -a laabv -wɔb 'nan: «-Mε "wɪ nɛn -cee -pei -a vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min lε 'nan 'e 'wɪ "yi "drε 'flinla "yi da, -baa 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn e drε? En "nyian bε, e min "belia, -baa e min "tɔe -e 'e 'ka?» Min -tv 'ka 'wɪ 'silε "da "dɪ.

⁵ Zozi o pεεnɔn -nanjεεn 'tɔdɔ nyran da. -Wee "trɔεn "yuyv nɛn waa "taan Bali va bε, -yee "wεan -a ta drε 'trɔdrɔ. -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cεzan zιε -yrε 'nan: «'I 'pε 'sv "ji!» E 'e 'pε 'sv "ji, εn -a -pε drε "plɔnblɔn 'e "pa 'ji.

⁶ Farizen 'nɔn 'bɔla bei. O -kɔ Erodi -le minnun 'va -a 'palεa "da 'nan 'o Zozi 'man -wεε -e 'o -tε.

*Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 12.15-16; Lk 6.17-19)*

⁷ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ Galile 'yi man. Min "kaga 'kɔla o -sru. O -mie 'si Galile 'lεglɔn 'ji, εn o -mie 'si Zude 'lεglɔn 'ji,

⁸ εn o -mie 'si Zeruzalεm, εn o -mie 'si Idume 'lεglɔn 'ji, εn o -mie 'si 'lεglɔn nɛn Zudan 'yi -sru "bε -a -ji, εn o -mie 'si 'lεglɔnnun nɛn Tir 'lee Sidɔn "srɔn "bε o ji. Min "kaga zιε o -ta Zozi 'va, kɔɔ 'wunun nɛn yaa dra bε waa 'man.

⁹ -Yee "wεan Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lε 'nan, 'o 'klɔ -tv man wɔv, "tɔgɔ minnun 'o trun 'e man "kaga.

¹⁰ Fε -le "wεan nɛn e 'wɪ zιε -a 'vɪ bε -yεε cɪ 'nan, e min "kaga 'beli, εn -cεnɔn pεεnɔn 'o cin -mεandɪ 'sia 'nan -e 'o klε "man.

11 Minnun nɛn -yɔ -wliɔ "ci o -sru "bɛ, -te o Zozi 'yɪ bɛ, o -tɛɛmlan "wlu, te o -paanman 'nan: «Bali -pɪ nɛn 'yia.»

12 'Pian Zozi 'wɪ "paala -wɛ 'kɪagla. Yaa ve -wɛ 'nan: «Te 'ka min nɛn 'an ci bɛ -a ta bɔla minnun ɛ dɪ!»

*Zozi min 'si "va -fuda 'fli 'yee 'pasianɔn 'a
(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)*

13 "Bɛ -sru ɛn Zozi pɔn -tɔ tri. Minnun nɛn Zozi ci "va "bɛ, e o laabu 'e 'va. ɛn o -kɔ -a "srɔn.

14 Zɪ e min -fuda "fli 'si "va zɪɛ, ɛn e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e 'o 'kɔn -a "srɔn. ɛn yaa drɛ 'nan -e 'o 'kɔ Bali -le 'wɪ vɪ,

15 te -kɔladɪ a -wɔ -e 'o -yɔ -wliɔn -pin minnun -sru.

16 Minnun nɛn e o 'si "va "bɛ, o 'tɔ nɛn 'gɔ: Simɔn nɛn yaa 'tɔ 'pa Pɪɪri bɛ,

17 'lee Zebede -pɪnun Zaji 'lee 'e "bɔɪ Zan nɛn Zozi o 'tɔ 'pa Boanɛzi bɛ, -a -ci nɛn 'nan laa -paan "sɔ -man minnun,

18 'lee Andre, 'lee Filipɔ, 'lee Batelemi, 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade, 'lee Simɔn -tɔ nɛn waa laabo "nyian Zelo bɛ,

19 'lee Zudazi Karioti. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn ɛ bɛ -nyɛn.

*Zozi 'le 'plɛblɛ "sia nyin?
(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23)*

20 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ "kɔnnɛn. Minnun 'o cin 'yɪ "nyian "man "kaga "le "wɛan, Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'ka 'o 'wulo -da yɪɛ -e 'o fɛ -blɪ dɪ.

21 Zɪ Zozi 'mangulinun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o -si 'sia 'nan 'o 'ko -a 'kunlɛ. Kɔɔ -a -cin a o ji 'nan, -a -wulo srɛ 'e da.

22 En "nyian bε, 'fluba 'ci vɪnɔn nɛn o 'si Zeruzalɛm bε, o 'nan, -yɔ -wɪdɪnun tazan nɛn waa laabo Belzebul bε, e ya Zozi -sru. En -yee 'plɛblɛ 'a nɛn e -yɔnɪn -pian "minnɪn -sru.

23 -A -nan nɛn Zozi o laabu, ɛn e 'wɪ tin 'badɪ 'sia -kɔnnɛn "ji. E 'nan: «Satan 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔ 'fli -pin dɪ.

24 -Te 'lɛglɔn 'tɔ -ji minnɪn cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin man bε, 'lɛglɔn zɪɛ, e -wia.

25 En -te 'kɔn 'tɔwli 'lɛ "nɛn 'nɔn 'bɛ ci 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a drɛnan oo, "kɔnnɛn zɪɛ e -wia.

26 -A -tɔwli "nɛn "nyian Satan 'lee -yee -yɔnɪn -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin yei "bɛ, "te -yee mingɔnnɛn trɛ -wi -a -nan 'mɔn.

27 'Ka -tɔ 'nan, Satan nɛn e ya min 'plɛblɛ 'a bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e -wɪa -yee 'kuin -e 'e -yee fɛnɪn crin wɔ, -te ya'a Satan 'bɔ -yrɪɛ dɪ.

28 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nɛn min -a dra bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min lɛ. En "nyian wei -wɪdɪ pɛɛnɔn min -a -fɔa Bali lɛ bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min lɛ.

29 'Pian 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a dra bɛ, min nɛn e "we "man -wɪdɪ "bɛ, Bali 'ka -a cɛa -a san lɛ 'li "fo "dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ e -fɔ -yrɔ 'li "fo "le vɛ -a.»

30 Minnɪn nɛn o 'nan, -yɔ -wɪdɪ "a Zozi -sru "bɛ, o 'tɔ 'ji nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

*-Tɪ nɛn Zozi -a "siala 'e drɪ 'a?
(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)*

31 Zozi "bu 'lee -a "bɔnɪn -ta. O -fɔ 'o 'tɔdɪ bei, ɛn o min -tɔ 'pa 'sia 'nan 'e 'kɔ Zozi laabu.

³² Minnun "kaga "a 'o -nyrandi Zozi "srən. Waa si -fə. O 'nan -yre 'nan: «I "bu 'lee 'i "bvinun a bei. O 'nan, 'i 'lv!»

³³ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «-Tinun 'be ci 'an "bu "a? En -tinun 'be ci 'an "bvinun -a?»

³⁴ Zi e 'wi zle -a 'vi be, e minnun nen waa si -fə be, o -nanjen, en e 'nan: «"Ka 'yio! 'An "bu 'lee 'an "bvinun nen 'gv.

³⁵ Fe nen maan 'vi zle -yee ci 'nan, min nen e Bali ci 'sə wi dra be, -yee ci 'an "bvi -a, en -yee ci 'an "blu "a, en -yee ci 'an "bu "a.»

4

'Saa 'fəzan man -kənnən

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Yi -tu da be, Zozi 'wi "paadi 'sia minnun ji "nyian Galile 'yi man. Minnun a trenan "man "kaga, -yee "wean e -fə -klv -ji 'yi yie da, en e -nyran. Minnun -fv 'o 'sendi 'yi 'plo da.

² -Kənnən "ji nen e 'wi "kaga paa o ji. Yaa 'vi -wle 'nan:

³ «"Ka 'yio 'wi 'tu nen 'gv! "Ka "trəen "tə -yre! Min -tu 'be 'kv 'saa 'fəle.

⁴ Zi e ya -a weennan be, -a 'wle pləen 'sran -si man. "Lomannun -ta, waa bli.

⁵ -A 'wle -mie -sran puo da, fənan nen 'tre 'ka "kaga "diə -a -nan. E bədi 'sia tada, kəə 'tre 'ka "da "kaga "di.

⁶ Zi yide 'bidi 'sia be, en e kaala 'nan, -a "sein 'ka 'kule -kəəbli di -le "wean.

⁷ -A 'wle pləen 'sran fənan nen -tein -taa "bəle be -a -nan. -Tein zle e 'tu, e blala 'saa man, wa'a -kələle -sendi -a "da "di, en o kaa.

8 -A 'wle pløen 'sran 'trε "yi "da. 'O 'bø, 'o trv, εn 'o 'sεn "da. -A bε -tv 'wle a "man -fuba yaaga. -A bε -tv 'wle a "man -fuba 'shεεdv. -A bε -tv 'wle a "man -yaa tv.

9 Min nεn 'wι man "trøen "ci -a -wulo -man bε, -a san 'e man!»

*-Mε "le "wεan nεn Zozi 'wι tin 'ba -kønnεn "ji?
(Mt 13.10-17; Lk 8.8-10)*

10 "Bε -sru, zι Zozi 'fv 'e 'saza 'o 'vale 'e -srønøn 'fuda "fli 'lee min -mienun -a bε, εn waa laabv Zozi 'lø 'nan: «-Kønnεn "nεn, yia -fø 'gvε, -a -ci nεn 'nøn?»

11 -A -nan nεn Zozi -a 'vι -wle 'nan: «Kaa 'gvε, 'ka lε nεn Bali 'yee 'wι yødi nεn 'e min "paala 'a bε -a -ci 'si. 'Pian minnun nεn o 'ka 'an -sru "diε, "o 'wι pεεnøn maan -kønnεn "ji.

12 E drε zιε 'nan -e 'o fεnan -nanjεn, te wa'a -kønnεn 'ye di, εn -e 'o 'wι man, te wa'a -ci maan di, "tøgø 'o 'fli -nøn Bali lε -e 'bε -wee 'wι 'wliδnun fui.»

*Zozi 'saa 'føzan man -kønnεn "ci 'vι
(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)*

13 Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Te ka'a -kønnεn 'gvε -a -ci manlε diε, kaa dra 'kø -e 'ka peenun -ci man?»

14 -A -nan nεn yaa 'vι -wle 'nan: «'Saa 'føzan -kv 'yee 'saa 'føle, e ya "le 'nan, min -tv 'bε 'kv Bali -le 'wι vιlε.

15 'Saa 'wle nεn e -sran -si man bε, minnun nεn o Bali -le 'wι maan, 'nun tøn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji bε, -wee 'wι nεn.

16 Εn 'saa 'wle nεn 'e 'sran puo da bε, minnun nεn o Bali -le 'wι maan, 'nun tøn o "we "man ci "nrandi -a bε, -wee 'wι nεn.

17 Wa'a tve -e -a "sεin 'e 'kv -køvbli di. Wa'a 'o "trøen 'tøala 'ji di. -Te 'wι yidi 'lee 'tε 'padι o da a

bənan o man Bali -le 'wɪ 'le "wɛan bɛ, tɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru.

18 ɛn 'saa 'wlɛ nɛn e -sran fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔlɛ bɛ -a -nan bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man "bɛ, -wee 'wɪ nɛn.

19 'Pian minnun zɪɛ, o -taa 'o 'ci "nrɔndɪ 'silɛa 'trɛda fɛnun "kaga "da. Fɛ yɪdɪ o see "paaman. O ya "vale fɛ pɛɛnɔn 'e drɛ 'wee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ e -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vɪlɛ 'e 'nyranman 'pa o man dɪ.

20 ɛn 'saa 'wlɛ nɛn o -sran 'trɛ "yi "da bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man -e 'o 'ta wɔla "da "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. Tɔn 'nyranman nɛn Bali wei -a 'padɪ "siala o man bɛ, -a "nɛn bɔala -dan. Te o drɛ "le 'nan 'saa nɛn -a bɛ -tɔwli 'wlɛ a "man -fuba yaaga, ɛn -a -tɔwli 'wlɛ a "man -fuba 'shɛɛdɔ, ɛn -a -tɔwli 'wlɛ a "man -yaa tɔ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

*-Kannen man -kannen
(Lk 8.16-18)*

21 "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Min 'ka -kannen 'fɔa "nɛn -e 'e yɔɔ -pɔ wlu dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ "dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan "dave wlu dɪ. 'Pian waa -tɔala fɛnan 'wein da, te minnun pɛɛnɔn -a ye.

22 Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ -tɔ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vɪlɛ 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tɔ "ka -e 'o vɪlɛ 'o man fɛnan 'wein da dɪ.

23 Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!

24 'Ka drɛ "yi 'wɪ nɛn ka cɪ -a mannan 'gɔvɛ -a va! Zɪ ka Bali wei 'man bɛ, -a da nɛn Bali 'wɪ 'tɔdɪ "paa "da 'cɛɛ, -e 'e 'kɔ 'e 'lɛ.

25 Kɔɔ min nɛn e cɪ -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa "paa "da. 'Pian min nɛn e "ka -yrɔ "dɪɛ, -a "tiɛnnɛn nɛn -yrɔ "bɛ, o -taa -a 'silɛ.»

Fei fe 'wle bɔdi da -kɔnnɛn
(Ezai 55.10-11; 1 Ko 3.6-7)

²⁶ Ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -bɪdɪ min da bɛ -nyrɛn 'gʊ. E ya "le min -tʊ 'saa -fɔ 'yee fei.

²⁷ "Bɛ -sru e yi -tɛa "pei -man -e 'e 'fuʊ bodrun. Yaa dra zɪɛ yi -tʊdʊ pɛɛnɔn man. 'Pian fɛ nɛn e dra 'lɔɔ -e 'saa nyriɛn 'e bɔ -e 'e trʊ bɛ, ya'a tɔa dɪ.

²⁸ 'Trɛ -a bɔa 'e 'fli -a. Yaa nyriɛn bɔa 'e 'flin, "bɛ -sru -e 'e 'sɛn "da, -e 'e 'yi mlin.

²⁹ -Te -a 'wle tran bɛ, te -a -tɛdɪ 'bɔ. -A -nan nɛn min zɪɛ e -ko -a -tɛlɛ srɛn 'a.»

Fei fe 'wle 'tv man -kɔnnɛn
(Mt 13.31-35; Lk 13.18-19)

³⁰ Ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -bɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man "nɛn -kaa -kɔnnɛn? -Kɔnnɛn "cɛn "fɔdɪ -a nɛn maan -ci ve 'cɛɛ?

³¹ Maan -kɔnnɛn fei fɛ 'wle 'tv man. -A 'wle "wɛnnɛn "mlian 'trɛda fɛ 'wle pɛɛnɔn da.

³² 'Pian -te waa -fɔ bɛ, e bɔa -e 'e trʊ. -A -dan -cia fei sinwɛ pɛɛnɔn da. 'E plan -tɔa, -e "lomannun 'o "kɔɛ "tɔ -a 'la 'va.»

³³ -Kɔnnɛnnun zɪɛ -a "kaga "fɔdɪ -a bɛ, Zozi Bali -le 'wɪ paa minnun ji "le zɪ o -kɔlaman -a -ci mandɪ -a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

³⁴ -Kɔnnɛn 'saza 'ji nɛn e tin 'ba minnun lɛ. 'Pian -te 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'a o -fʊ 'o 'saza bɛ, -e 'e pɛɛnɔn 'ci vɪ -wɛ.

Zozi fulɔ 'pleblɛ 'tv ta -tɔ
(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

³⁵ Yi -tʊwɪ 'bɔ zɪɛ -a funninmlan nɛn, Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «-Kaa kv 'yi -sru!»

³⁶ O -si -nən minnun lɛ. -A -nan nɛn o -kɔdɪ 'sia. -Klɔ nɛn Zozi cɪ -ji paan bɛ, -a -ji nɛn e -fɔ ɛn o -kɔdɪ 'sia. -Klɔ -mienun yra o -sru.

³⁷ ɛn fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ "fɛɛndɪ 'sia. 'Yi 'sɛndɪ 'sia -klɔ -ji. 'Siɛn vɛ bɛ 'yi "ta -klɔ faa.

³⁸ Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi a yi -tɛnan -klɔ pei 'ji. -A -wulo a 'e pladɪ -sunmun da. -A -srunɔn 'a fuɔ, ɛn o -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'kɔ 'nan cɛɛn 'nyandɪ man. "Yie 'man wɪ 'ka 'ji dɔv?»

³⁹ -A -nan nɛn Zozi wluan, e paan fulɔ da, ɛn yaa 'vɪ 'yi lɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'ta "tra!» 'Nun tɔɔn fulɔ "fɛɛndɪ 'le 'tɔ, ɛn fɛnan -tɔ flu.

⁴⁰ Zozi -a laabɔ -wlɔ 'nan: «-Mɛ "klan nɛn kaa wo zɪɛ? Ka'a tian yi tɛala 'an da dɔv?»

⁴¹ -A -nan nɛn "klan -sɛn o pɛɛnɔn 'ji, ɛn waa laabɔdɪ 'sia 'o cɪn lɔ 'nan: «-Mɛ "sɔ -man min bɛ cɪ zɪɛ? Fulɔ 'lee 'yi -a wei maan "yi.»

5

Zozi min -tɔ nɛn -yɔ -wɪdɪ "cɪ -a -sru "bɛ -a beli (Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

¹ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Galile 'yi -sru Geraze 'nɔn 'le 'lɛglɔn 'ji.

² Zɪ Zozi sɔɔnla -klɔ -ji bɛ, min -tɔ 'si min wɔnan zia, ɛn e -ta -a 'lɛ. -Yɔ -wɪdɪ "a min zɪɛ -a -sru.

³ Min wɔnan nɛn e -nyɛanla. Min -tɔ 'ka 'kɔlaman -a -yrɪdɪ -a dɪ. -Te -bulalɛ baa nɛn oo, wa'a 'kɔlaman dɪ.

⁴ Waa cɛinnun 'lee -a -pɛnun yrɪ -bulalɛ baa 'e 'pa -a "kaga, te yaa "cɛɛnman 'e man. Min -tɔ 'plɛblɛ 'ka 'cia "da 'lɔɔ -e -a -pɛ 'e 'sɔ -a pladɪ -a dɪ.

5 Bodrun funnin, e -cia "min wɔnan 'lee pɔnnun da -paandı -a 'plɛblɛ, te 'e 'man 'kɔlɛ bɔɔman -kɔlɛ -a.

6 Zi e Zozi 'yi 'kɔɔbli bɛ, e -ta flan -a, ɛn 'e "po sɔɔnla "wlu.

7 -A -nan nɛn e paan 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vi Zozi lɛ 'nan: «Zozi, 'yie -mɛ "wɪ nɛn 'an man? Bali nɛn min ta lou "bɛ, -a -pɪ nɛn yia. Bali 'tɔ 'ji bɛ, te 'i 'tɛ 'pa 'an da di!»

8 Zozi -a 'vi -yrɛ 'nan, 'e 'si min zɪɛ -a -sru, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vi.

9 ɛn Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «'I 'tɔ nɛn 'nɔn?»

E 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'tɔ nɛn -kuli 'pa 'tɔ, kɔɔ ku ya min 'gɔɛ -a -sru "kaga.»

10 ɛn e toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan, te 'e 'o 'pin 'lɛglɔn zɪɛ -a -ji di.

11 Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te 'sru 'pa 'tɔ a 'e 'blɪnan o "srɔn "pɔn -tɔ da.

12 ɛn -yɔnɔn -a 'vi Zozi lɛ 'nan: «'I yra 'si! 'I 'ku 'pa 'sia 'srɔnɔn 'labɛ o va -e 'ku 'fɔ o -sru!»

13 Zozi 'si -nɔn -wlɛ. -A -nan nɛn -yɔ -wliɔnɔn 'si min zɪɛ -a -sru, ɛn o -kɔ -fɔlɛ 'srɔnɔn -sru. O flan 'sia pɔn 'sɛan man zia, te o -sɛan 'yia, ɛn o pɛɛnɔn kaa. O ya 'sru -kpi "fli.

14 Zi 'sru -sru "pinnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yi bɛ, o -tɛ -ji flan -a, ɛn o -kɔ 'fla 'lee fei -paannun da. 'Wɪ nɛn e drɛ bɛ, waa -nan 'sinan 'pa. Minnɔn -kɔ 'wɪ zɪɛ -a -nan ylɛ.

15 Zi o 'bɔ Zozi man bɛ, ɛn o min nɛn blɔgɔ -yɔ "kaga "cɪ -a -sru "bɛ, -a 'yi. E ya 'e -nyrandi 'e 'ta le sɔ -a, te -a ta 'si. 'Wɪ zɪɛ e o cɛɛn nyɛn -a.

16 Minnɔn nɛn o cɪ -nan ɛn Zozi min zɪɛ -a beli bɛ, 'wɪ nɛn e drɛ bɛ waa -nan 'sinan 'pa -wlɛ. ɛn 'wɪ nɛn e 'bɔ 'srɔnɔn man bɛ, waa -nan 'sinan 'pa "nyian.

17 -A -nan nɛn o toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji.

18 Zɪ Zozi 'ta -fɔa "klɔ -ji bɛ, ɛn min nɛn yaa beli bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'I yra si, 'kɔvɛ 'ko 'yia!»

19 Zozi 'ka 'wɪlɛ "man "dɪ. 'Pian "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'yie "kɔnnɛn 'i 'mangulinun va! 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Minsan -a drɛ 'yie bɛ, 'i 'sinan 'pa -wlɛ! ɛn 'i nyrinda nɛn e -sɛn Minsan da bɛ, 'i 'sinan 'pa -wlɛ!»

20 Min zɪɛ e -kɔ, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "bɛ, yaa -nan 'sinan 'padɪ 'sia 'lɛglɔn nɛn, waa laabɔ 'Fla 'fu bɛ -a -ji. Minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ.

*Zozi Zairus 'lu 'lee li -tv beli
(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)*

21 Zozi 'fɔ -klɔ -ji, ɛn e 'li 'e da Galile 'e "pa 'ji. Minnun 'o cin 'yɪ "man "kaga, te e ya tian 'yɪ 'plo da.

22 -A -nan nɛn cin yɪ 'kɔn 'tazan -tv nɛn waa laabo Zairus bɛ, e -ta. Zɪ e Zozi 'yɪ bɛ, e -tria "wlu,

23 ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'I yra 'si! 'I 'pa 'an 'va "nyiandɔ! 'An 'lu cɛɛn 'e yie 'lɛ wɔdɪ man. 'I yra 'si, 'i 'ta 'i 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'beli!»

24 ɛn Zozi sɔɔnla -a -sru, te min -a -mɛan "man -pɛ pɛɛnɔn da.

25 Min "kaga zɪɛ o yei "bɛ, li -tv a -nan, -cɛ a "man. -Cɛ zɪɛ e nyɛn -sɛanla "man, -a -nan lɛ -fuda "fli 'bɔ.

26 'E yra 'yɪ -kɔdɪ -dɔdrɔ "kaga 'va 'le "wɛan, ɛn e 'yee "lala pɛɛnɔn srɛ. 'Pian -yee -cɛ fa 'ka drɛlɛ "yɪ "dɪ, te e -kɔ 'padɪ -a "da.

27 'E Zozi 'le 'wɪ 'man, -yee "wɛan e wla min "kaga zɪɛ o yei. E pli Zozi man 'e koda zia, ɛn e klɛ -yee sɔ man.

28 Yaa nrɔn 'e 'ji 'nan, -te 'e 'pɛ klɛ 'e "tun -yee sɔ man bɛ, 'e "belia.

29 'Nun tɔɔn nyɛn -srandɪ "man 'le 'tɔ, ɛn yaa -kɔnnɛn 'yɪ 'nan 'e beli.

30 Zozi -a -tɔ 'nan, 'plɛblɛ 'tʊ 'bɔla 'e 'ji. -A -nan nɛn 'e 'man lila minnun da, ɛn yaa laabʊ 'nan: «-Tɪɛ klɛ 'an 'man sɔ man?»

31 -A -srunɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «"Wuɔ! Minnun 'i -mɛan "man -pɛ pɛɛnɔn da bɛ, -e 'i laabʊ 'nan, -tɪɛ klɛ 'i man?»

32 Zozi 'e yiɛ 'tɔdɪ 'sia 'e man 'nan -e 'e min nɛn e klɛ 'e man bɛ -a yɪ.

33 -A -nan nɛn lɪ zɪɛ, e -ta nyɔɔndɪ -a. Nyɛn a cɛɛn, kɔɔ 'wɪ nɛn e dre -yrɛ "bɛ yaa -tɔa 'e 'bɔ 'a. E "pɔ sɔɔn Zozi 'wlu, ɛn e 'wɪ pɛɛnɔn 'vɪ -yrɛ.

34 Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «An 'lu, i yi -tɛra 'an da, -yee "wɛan nɛn i beli. 'I 'kʊ -trɔɔ! 'Yie -cɛ 'si 'i man.»

35 Zozi 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a tin 'banan, ɛn Zairus -le "kɔnnɛn 'pa 'sianɔn 'ta -a vɪɛ Zairus lɛ 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɪ "paazan "koe "nyan "nyian dɪ!»

36 Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man. E 'nan Zairus lɛ 'nan: «Te 'i "klan dɪ! 'I yi -tɛra 'an da!»

37 -Te ya'a 'silɛa Piɛri 'lee Zaji 'lee 'e "bʊɪ Zan -a dɪɛ, Zozi 'ka 'wɪɛ "man -e min pee 'e -sɔɔnla 'o -sru "dɪ.

38 Zɪ o 'bɔla Zairus -le "kɔnnɛn "bɛ, Zozi min "kaga 'yɪ 'baba 'fɔ o man, te o -wua.

39 E wla 'kuin, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'baba 'fɔ 'ka man, te ka -wua? 'Nɛn 'labɛ ya'a 'kalɛ dɪ, 'pian e ya yi -tɛnan.»

40 -A -nan nɛn minnun Zozi sɛɛ wʊdɪ 'sia.

ɛn e minnun pɛɛnɔn 'bɔla bei. E 'nɛn "tɪ 'lee -a "bʊ 'lee 'e -srunɔn yaaga 'sia, ɛn o wla 'kɔn "bʊ "nɛn 'nɛn 'bɔ cɪ -ji bɛ -a -ji.

41 Yaa 'kun 'e 'pε -man, εn yaa 'vɪ 'e wei -ji 'nan: «Talita kumu!» -A -ci nɛn 'nan, lɪmɔn 'nɛn, maan 'nan 'yɪɛ 'nan, 'i 'wluan lou.

42 'Nun tɔɔn lɪmɔn 'nɛn zɪɛ e wluan, εn e 'ta wɔdɪ 'sia. -A lɛ a -fuda "fli. Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'lɛbo "fɔ.

43 'Pian Zozi 'wɪ pla -wɪɛ o "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɔ min -tɔ lɛ dɪ! εn e 'nan: «'Ka fɛ -nɔn -yrɛ!»

6

Nazarɛtɪ 'nɔn 'ka yɪ -tɛlɛa Zozi da dɪ (Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

1 "Bɛ -sru Zozi 'kɔ 'e fla Nazarɛtɪ 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a.

2 'Flinla "yɪ da bɛ, εn e 'wɪ "paadɪ 'sia minnɔn jɪ cin yɪ 'kuin. Min "kaga "nɛn o -yee 'wɪ "paadɪ 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ. εn waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn 'wɪ 'labɛ "yɛɛ tranla? -Tɪɛ 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ -a -nɔn -yrɛ? Yaa dra 'kɔ, εn e 'lɛbo "fɔ wɪnɔn 'labɛ -a dra?»

3 Yiba "nyaanzan "tun "nɛn, εn Mari -pɪ nɛn. Zaji 'lee Zoze 'lee Zud 'lee Simɔn nun flinzan nɛn. εn "nyian bɛ, -a -suannɛn lɪmɔnnɔn -nyɛanla -kaa va 'gɔ.» -Yee "wɛan wa'a wei 'silɛa 'wɪ 'a dɪ.

4 -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ, Bali 'lewei vɪzan 'tɔ a 'e wluandɪ. 'Pian -te e ya 'e 'flanɔn 'lee 'e drɪnɔn 'lee 'e 'mangulinun yei "bɛ, wa'a siala min -a dɪ.»

5 -Te ya'a 'silɛa -pɛ 'pladɪ -a -cɛ -tɛnɔn -mie da -e 'o 'beli dɪɛ, Zozi 'ka -kɔlɛlɛ 'lɛbo "fɔ wɪ pee drɛdɪ -a 'fla zɪɛ -a da dɪ.

⁶ Yi nɛn wa'a -tɛlɛa Zozi da dɛ, -a 'wɪ -a 'kan 'e 'cila "da. "Bɛ -sru ɛn e -kʊ 'fla peenun da, ɛn e 'wɪ paa minnun ji.

*Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'pa 'sia "flivli
(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)*

⁷ Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabʊ, ɛn e o 'pa 'sia "flivli. E -kɔladɪ -nɔn -wlɛ 'nan -e o -yʊ -wliɔnɔn -pin minnun -sru.

⁸ Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Te ya'a 'silɛa "tonyrin -a dɛ, te 'ka 'ta wʊ "man "fɛ pee 'sia dɪ! Te 'ka 'blɪfɛ 'lee 'pada 'lee "lala 'sia dɪ!

⁹ 'Ka 'manwua "wʊ! Te 'ka 'tralɛ 'sia "fli "dɪ!»

¹⁰ ɛn yaa 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «-Te 'ka 'bɔla 'fla 'tʊ da bɛ, 'ka 'fʊ 'kɔn nɛn, o 'ka laabʊ 'ji bɛ -a -ji, -trilii -e 'ka 'kʊdɪ 'e bɔ.

¹¹ 'Pian -te ka 'bɔla 'fla, ɛn 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'ka 'ka 'silɛa min -a dɛ, ɛn wa'a "trɔɛn "tɔlɛ 'ka wei lɛ dɛ, 'ka 'kʊ 'ka 'lɛ! "Cɛɛ -kʊ bɛ, 'ka 'cɛin -man fuɔn -kœi "trɔa o da 'wɪ pladɪ -a -wlɛ. -A -ci -kɔɔndɪ nɛn 'nan 'ka 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji.»

¹² -A -nan nɛn o -kʊ, ɛn o Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia minnun lɛ. Waa 'vɪ -wlɛ 'nan, 'o 'si 'o drɛ wɪ -wliɔn "man -e o 'fli -nɔn Bali lɛ.

¹³ O -yʊ -wliɔn "kaga "pin minnun -sru. O 'nyrɔn ciɪ -cɛ -tɛnɔn "kaga "man, te o "belia.

*Min -batize drɛzan Zan -kanan wɪ nɛn 'gʊ
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)*

¹⁴ Mingɔnnɛn Erodi Zozi 'le 'wɪ 'man, kɔɔ -a 'tɔ 'wɪdɪ fuila "man, te minnun -a ve 'nan: «Min -batize drɛzan Zan 'bɛ wluan -kanɔn 'va. -Yee "wɛan nɛn -kɔladɪ a -yrɔ ɛn e 'lɛbɔ "fɔ winun dra.»

¹⁵ ɛn min plɛnnun "o 'vɪ 'nan: «Eli nɛn.»

En min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -tʊ nɛn 'le Bali 'lewei vɪnɔn 'li bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.»

16 Zɪ Erodi 'wɪnun zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan: «Zan nɛn maan -wulo cɛɛn bɛ, -a 'bɔ nɛn. -Yɛɛ wluan -kanɔn 'va.»

17 Kɔɔ Erodi 'bɛ Zan -tɛ. 'Wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ yaa -tɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ. Erodi 'yee minnun 'pa 'sia, ɛn 'o -ku Zan 'kunlɛ, waa yrɪ, ɛn waa -fɔ -pʊ 'kuin. Yaa drɛ zɪɛ Erodi -le "wɛan, kɔɔ lɪ zɪɛ e ya Erodi "bʊɪ Filipʊ nan -a, ɛn Erodi -a 'si "wlu.

18 'Wɪ zɪɛ Zan -a 'lɛ cɛɛn Erodi lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Si 'ka 'i 'lɔ -e 'i "bʊɪ nan 'si 'e 'wlu dɪ.»

19 -A 'wɪ 'nan Erodi man -wɪdɪ. ɛn e Zan -sa 'pla 'nan 'e -tɛa. 'Pian -si nɛn kɔ 'e 'ciɪla "da "bɛ, ya'a tɔa dɪ.

20 Kɔɔ -a -sran Erodi 'bɔ "e "kɪan wo Zan -lɔ. -Yaa -tɔa 'nan, Zan a Bali -le min tɪghɪ 'a, -yee "wɛan 'e yɪɛ -tɔa "va, "tɔgɔ 'o -tɛ. Erodi Zan wei mandɪ ye "yi, 'pian 'wɪ nɛn Erodi "e "yɪ -e "e "vɪ Zan lɛ bɛ, ya'a tɔa dɪ.

21 Zɪ Erodi -ya lɛ 'lɛ sɔɔ yi 'bɔ bɛ, ɛn Erodi -si nɛn kɔ 'e 'ciɪla "da -e 'e Zan -tɛ bɛ -a 'yɪ. Yi zɪɛ -a da bɛ, Erodi min -dandannun 'lee 'yee 'sounjanun tanɔn 'lee Galile min cejenun laabʊ 'nan, 'o 'ta "fɛdɪ drɛ 'e 'va.

22 ɛn Erodi 'lu 'kʊ "dre 'tanlɛ o 'lɛ. Erodi 'lee 'yee minnun pɛɛnɔn 'ci 'sɔ 'e 'ciɪla "da.

-A -nan nɛn Erodi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ nɛn i cɪ "va bɛ, 'i laabʊ 'an 'lɔ, maan -nɔan 'yɪɛ!»

23 ɛn Erodi -tɔ 'e wei da -a vɪdɪ -a 'nan: «-Te 'mɛn mingɔnnɛn trɛ va nɛn i cɪ bɛ, maan 'fʊɪ 'tʊ -nɔan 'yɪɛ.»

24 ɛn nɔnbɛ zɪɛ e 'bɔla, e -ku -a laabʊlɛ 'e "bʊ 'lɔ 'nan: «-Mɛ "fɛ nɛn 'an laabʊ -yrɔ?»

-A "bυ "e -yrε 'nan: «Min -batize drεzan Zan -wulo nεn, 'i laabυ -yrɔ!»

²⁵ -A -nan nεn e 'li 'e da "nyiandυ mingɔnnεn Erodi -va, εn yaa 'vι -yrε 'nan: «Min -batize drεzan Zan -wulo va nεn an ci. 'I -nɔn 'mεn -naagυ "plɛdi da!»

²⁶ Zi Erodi 'wι zιε -a 'man bε, -a ta drε 'trɔdrɔ. 'Pian e -tɔ 'e wei da minnun nεn o -ta "fɛdi da bε o yιε man, -yee "wεan ya'a -kɔlale -a vιdι -a -cεjε dι.

²⁷ -A -nan nεn e 'sounja -tυ 'pa 'sia 'nan, 'e 'kυ Zan -wulo 'cεn. 'Sounja zιε e -kυ -pυ 'kuin, εn e Zan -wulo cεεn.

²⁸ E -ta -a "plɛdi da, εn yaa -nɔn nɔnbε 'bɔ lε. Εn nɔnbε zιε yaa -nɔn 'e "bυ "lε.

²⁹ Zi Zan -srunɔn 'wι zιε -a 'man bε, εn o -kυ -a -kadι 'silεa. O -kυ -a wυlε.

Zozi -blifε -nɔn min -kpi 'soolu lε

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

³⁰ Minnun nεn Zozi o 'pa 'sia paan bε, o -ta. 'Wι pεεnɔn nεn waa drε bε, 'lee 'wι nεn waa paa minnun ji bε, waa 'sinan 'pa Zozi lε.

³¹ Εn Zozi -a 'vι -wlε 'nan: «-Kaa 'si fε 'gυε -a -nan! -Kaa kυ fεnan nεn e ci flu bε -a -nan, -e -kaa 'flinla "wεnnɔn!» Fε nεn e 'wι zιε -a 'vι bε, -yεε ci 'nan, minnun nεn o -ko 'lee minnun nεn o -taa "bε, o ya "kaga "bυυ -le "wεan, wa'a 'o 'wulo -da ye -e 'o fε -bli dι.

³² -A -nan nεn Zozi 'lee 'e -srunɔn -fɔ -klυ -ji 'o 'saza, εn o -kudι 'sia fεnan nεn e ci flu bε -a -nan.

³³ Minnun o -kɔnan 'yι. Εn 'wι zιε min "kaga -a 'man. -Yee "wεan o 'si 'fla pεεnɔn da, εn o -trɔa o 'lε flan -a fε zιε -a -nan.

34 Zi Zozi sɔɔnla -klɔ -ji bɛ, e min "kaga zɪɛ 'o 'yɪ o 'sɛndɪ. O nyɪrinda -sɛn "da, kɔɔ e o 'yɪ "le 'nan 'blanun nɛn o -sru "pinzan "ka "dɪɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -nan nɛn e 'wɪ "kaga "paadɪ 'sia o ji.

35 Zi funninmlan "ta "paala bɛ, ɛn Zozi -srunɔn pli "man. O 'nan -yrɛ 'nan: «-Pei "ta taan, ɛn min 'ka 'nyɛanla 'gɔ dɪ.

36 -Yee "wɛan 'i vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'kɔ fei -paannun 'lee 'flanun nɛn -kaa "srɔn 'gɔvɛ -a da -e 'o 'wee -blɪfɛnun 'lɔ, 'o -blɪ!»

37 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka 'blɪfɛ -nɔn -wlɛ 'ka 'bɔ 'a!»

-A -nan nɛn waa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Kɔa dra kɔ -e 'kɔ 'blɪfɛ -nɔn -wlɛ? I ya "vale 'nan 'kɔ 'kɔ minnun "kaga 'labɛ o -blɪfɛ 'lɔ yi yaa "fli "da 'nyranman "lala -a?»

38 ɛn Zozi -a laabɔ -wlɔ 'nan: «'Kpɔun wɛa nɛn 'ka 'lɔ? 'Ka 'kɔ -a -nanjɛn!»

Waa laabɔ 'o cin lɔ, ɛn o -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'kɔ 'lɔ.»

39 "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o min pɛɛnɔn 'nyran "tra 'e 'kule -a, 'e 'kule -a.

40 ɛn minnun -nyran 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. -A 'kule -mie bɔa min -yaa tɔ, ɛn -a 'kule -mie bɔa min -fuba 'soolu.

41 -A -nan nɛn Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yɪ -tɔ laji, ɛn e Bɪli muo "fɔ. E 'kpɔunnun ta cɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o -pli "minnun man. E pɔ "fli pli "nyian minnun pɛɛnɔn man.

42 Min pɛɛnɔn fɛ blɪ, o 'kan.

43 'Kpɔun ponɛnnun 'lee pɔnun nɛn o -fɔ bɛ, -a -srunɔn -a -sɛn saannɛn -fuda "fli "ji, yaa 'fa.

44 Minnun nɛn o 'kpɔun blɪ bɛ, -klɔnmɔn a 'o va -kpi 'soolu.

*Zozi 'ta 'wv 'yi yiε da**(Mt 14.22-33; Zan 6.16-21)*

⁴⁵ "Bε -sru εn Zozi 'tɔ 'e -srunɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klɔ -ji -e 'o 'trɔa 'e 'lε Bezaida fla 'yi -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e 'si -nɔn minnun lε, te o -ko -wee "kɔnnɛn.

⁴⁶ Zi o pεεnɔn cεεn 'kɔdɪ man bε, εn e -kɔ Bali trɔ 'balε pɔn -tɔ da.

⁴⁷ -Pei 'tan, εn -klɔ "e 'bɔ 'wv 'yi yei, te Zozi a tian 'e 'tɔwli "tra.

⁴⁸ Zozi -a 'yi 'nan, 'e -srunɔn a 'o yra yɪnan -klɔ -fɔdɪ -a, kɔɔ fulɔ "fεεnman e -taa "o da zia. -Pei -man, manɛn tɛdε -a bε, εn e -kɔla o -sru 'ta wɔdɪ -a 'yi yiε da. E "ta -cia "o da.

⁴⁹ -A -nan nɛn waa 'yi, te e ya 'ta wɔnan 'yi yiε da. -Wee 'ji "le 'nan min lei nɛn, εn o -paandi 'sia.

⁵⁰ Waa 'yi 'o pεεnɔn, εn nyɛn -sɛn o ji.

'Pian Zozi -a 'vɪ -wlε 'nan: «'Ka -pɔan 'kun! Te 'ka "klan dɪ! 'An 'bɔ nɛn.»

⁵¹ -A -nan nɛn e -fɔ o va -klɔ -ji. 'Nun tɔɔn fulɔ 'ta 'tɔ. 'Wɪ zɪε e o 'plo 'fɔ 'e 'ciɪla "da.

⁵² 'Lεbo "fɔ wɪ nɛn Zozi -a drε 'kpɔun -a bε, wa'a -ci manlε dɪ. -Wee -ci mandɪ a -kɔɔbli -le "wεan.

*Zozi -cε -tɛnɔn beli Jenezarɛt**(Mt 14.34-36)*

⁵³ Zi o 'yi cεεn bε, o 'bɔla Jenezarɛt.

⁵⁴ O sɔɔnla -klɔ -ji, 'nun tɔɔn minnun Zozi -kɔnnɛn 'yi.

⁵⁵ O ciɪ fε pεεnɔn 'nan -a vɪdɪ -a minnun lε. -A -nan nɛn minnun -tadɪ 'sia -cε -tɛnɔn 'a "se "ji, fɛnan nɛn waa 'man 'nan e ya bε -a -nan.

⁵⁶ Fɛnan pεεnɔn nɛn e 'bɔ bε, -te e ya 'fla "wɛnnɛn da -a oo, -te e ya 'fla -dan da -a oo, -te fei -paan "da "nɛn oo, minnun -taa "cε -tɛnɔn -a -guada. O toba

-fɔa Zozi lɛ 'nan, 'e 'yee sɔ 'lebo 'fɛndaa 'tʊi -e -cɛ -
tɛnɔn 'o klɛ "man. -Cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn nɛn o klɛ "man
"bɛ, o beli.

7

Zuif 'nɔn kluda wɪ

(Mt 15.1-9; Lk 11.37-41)

¹ Yi -tʊ da bɛ, Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -
mienun 'si Zeruzalɛm, ɛn o -ta Zozi 'va.

² Waa 'yɪ 'nan -a -srɪnɔn plɔɛn fɛ blɪ, te wa'a 'o 'pɛ
-man "foelɛ "le zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee
'wɪ 'zʊ dɪ.

³ Zuif 'nɔn nɛn Farizɛn 'nɔn 'a bɛ, 'lee Zuif 'nɔn
pɛɛnɔn bɛ, -te wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "le zɪ o tranun
-a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪɛ, wa'a fɛ ble dɪ.

⁴ ɛn -te o 'si 'flɛjɪ bɛ, -te wa'a 'o -srulɛ "le zɪ o
tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪɛ, wa'a fɛ
ble dɪ. O kluda wɪ "kaga plɔɛn a "nyian. E ya 'yɪ
'mlin 'kulɛnnun -ci "foedɪ da, ɛn e ya -pɔnɪn 'lee
-daganun -ci "foedɪ da, [ɛn e ya nyinnan "daveɪnɪn
-srudɪ da.]

⁵ -Yee "wɛan Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'a
laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, 'i -srɪnɔn
'ka 'wɪ nɛn -kaa tranun -a 'vɪ 'nan -kaa drɛ bɛ -a dra
dɪ? 'Pian wa'a 'o 'pɛ -man dra 'saun Bali 'lɛ 'vaa -e 'o
fɛ -blɪ.»

⁶ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Wei "flivli
'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a crɛn -tɛ 'ka
man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

⟨Bali "e 'nan:

Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ "yɪ "ve 'o 'le lou,

'pian o jinun bɛ,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

7 -Wee 'an 'sudi bε -a "nεn "ka "di.
 Kɔɔ -peinun nεn blamin a -tɔ bε,
 -a 'bɔ nεn waa "paaman minnun ji
 'nan -yεε ci Bali -le -si -a. »

8 En Zozi -a 'vɪ -wɫε 'nan: «'Ka "trɔεn 'si Bali -le -pei
 -va, εn ka -sɔɔnla 'ka tranun kluda wɪ -sru.

9 'Ka 'ci a 'e 'cεndɪ. Ka Bali -le -pei tuv 'ka 'pɛla koda,
 εn ka lɛa 'ka tranun kluda wɪ man.

10 'Wɪ nεn yaa -kɔɔnman bε -nyrɛn 'gυ. E ya 'e
 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

⟨'I yɪε 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bυ "man!⟩

En "nyian 'nan:

⟨Min nεn,

'e wei 'pla 'e "tɪ "man,

-te 'bε "cεε dɪε,

'e "bυ "man bε,

'o san -tɛ!⟩

-Pei zɪε Bali 'bε -nɔn Moizi lɛ,

11 'pian kaa "paaman minnun ji 'nan, -si a 'e 'nɔndɪ
 min lɛ -e 'e vɪ 'e "tɪ 'lee 'e "bυ "lɛ 'nan: ⟨Ma'an
 'kɔlamana -e 'an 'pa 'ka 'va dɪ. "Lala nεn kɔ "an -nɔn
 'cεε bε, maan drɛ Kɔrban -a. -A -ci nεn 'nan, maan
 -nɔn Bali lɛ.⟩

12 'Cee 'wɪ "paadɪ zɪε e -si -tɔa -yrɔ -e 'e 'pa 'e "tɪ 'lee
 'e "bυ 'va.

13 Zɪ ka Bali wei klu -sɛanla 'ji 'ka tranun kluda wɪ
 -a zɪε. En 'wɪ zɪε -a -towli "nεn kaa dra 'wɪ "kaga "ji.»

-Mε "fε 'bε min "tri -tɔa Bali 'lɛ?

(Mt 15.10-20)

14 "Bε -sru εn Zozi min "kaga laabu "nyian, εn e
 'nan -wɫε 'nan: «'Ka "trɔεn "tɔ 'an wei lɛ -e 'ka 'wɪ
 'gυε -a -ci man 'kpa.

15 Fε nεn e "sia bei, -e 'e -wla "min ji bε, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lε dɪ. 'Pian fε nεn e "sia min ji -e 'e bɔla bei "bε, -yεε min "tri -tɔa Bali 'lε.

16 [Min nεn 'wɪ man "trɔεn "ci -a -wulo -man bε, -a san 'e man!»]

17 Zozi 'si min "kaga yei, εn e wla 'kuin. -A -nan nεn -a -srunɔn 'a laabv -yrɔ 'nan, 'e -kɔnnεn "nεn yaa -fɔ bε -a -ci vɪ 'wle!

18 Εn e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'wɪ zɪε -a -ci man dɔv? Fε nεn e -wlamlan min ji bε, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lε dɪ. Ka'a tɔa zɪ dɔv?

19 Kɔɔ ya'a 'wlamlan min souba ji dɪ, 'pian e -ko min -pɔan 'ji. "Bε -sru -e min 'e 'kɔ -fɔ -a lua.»

'Wɪ zɪε -a vɪdɪ -a nεn Zozi -a kɔɔn 'nan, -blɪfε -tv 'ka min "tri -tɔa Bali 'lε dɪ.

20 Εn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Fε nεn, e "sia min ji bε, -yεε min "tri -tɔa Bali 'lε.

21 Kɔɔ blamin souba 'ji nεn ci "nrɔndɪ -wɪdɪ pεεnɔn "sia. -Kɔnnεn -wεεdɪ "kaga 'lee lɪ -wεεdɪ "kaga "a -tv, εn crin wɔdɪ a -tv, εn min -tɛdɪ a -tv,

22 εn min nan -wεεdɪ 'lee min -sran -wεεdɪ a -tv, εn "lala yɪdɪ "yi "bɔv "a -tv, εn nyannεn drɛdɪ a -tv, εn -dawli drɛdɪ a -tv, εn fε -bɪdɪ 'lee -wεn mlɪndɪ -e 'e 'ciɪla "da "bε e ya -tv, εn man bɔdɪ a -tv, εn 'wɪdɪ min man -wɪdɪ "a -tv, εn fɪlɪ drɛdɪ -dandan a -tv, εn -blɔ 'tandɪ a -tv.

23 'Wɪ 'wɪdɪ pεεnɔn zɪε, o "sia min ji, εn -wεε min "tri -tɔa Bali 'lε.»

-Pεn lɪ -tv yi -tεra Zozi da

(Mt 15.21-24)

24 Zozi 'si fε zɪε -a -nan, εn e -kɔ Tir 'fla "srɔn Fenizi 'lεglɔn 'ji. E wla 'kɔn 'tv -ji. E 'ka "vale 'nan, minnun 'o -tɔ 'nan e ya -nan dɪ. 'Pian ya'a -kɔlale drɛdɪ -a dɪ.

25 Lıməŋ -tʊ a 'fla zɪɛ -a da. -Yʊ -wlıdɪ "a -a 'lu -sru. 'Nun təŋ e Zozi 'le 'wɪ 'man, ɛn e -ta "va, ɛn 'e "pə səŋla "wlu.

26 -A -nan nɛn e toba -fə -yrɛ 'nan, 'e 'yʊ -wlıdɪ "pin 'e 'lu -sru. Lɪ 'bə zɪɛ Zuif lɪ "cɛɛ dɪ, e "sia Siri Fenizi 'lɛglɔn 'ji.

27 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I nannannun 'tʊ 'o fɛ -blɪ 'o 'kan 'lə! E 'ka 'wɪ "yi, -e min 'e nannannun -lə 'kpəun 'si 'e -nəŋ -plɛnnun lɛ dɪ.»

28 ɛn yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nɛn, yia 'vɪ, 'an 'san. 'Pian nannannun 'nɛan pləɛn nɛn e -sɛanla bɛ, -plɛnnun nɛn 'tablo wlu bɛ, waa -ble.»

29 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yia 'vɪ fɛnyian. 'I 'ku, -yʊ -wlıdɪ 'si 'yie 'nɛn -sru!»

30 -A -nan nɛn lɪ zɪɛ e 'li 'e da 'yee "kənnɛn. E 'bə 'yee 'nɛn man 'e nyinnandɪ -saa da, te -yʊ -wlıdɪ 'si -a -sru.

Zozi bobo -tʊ beli (Mt 15.29-31)

31 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'si 'lɛglɔn nɛn Tir 'fla "srəŋ "bɛ -a -ji. E ciɪla Sidəŋ, ɛn e -kʊ 'lɛglɔn nɛn waa laabo 'Fla 'fu bɛ -a da Galile 'yi man.

32 -A -nan nɛn minnun -ta bobo -tʊ -a Zozi lɛ, ɛn o toba -fə -yrɛ 'nan, 'e 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'beli.

33 Zozi -cɛzan zɪɛ -a 'si minnun "srəŋ "kogo, ɛn e -kʊ -a -kəɔbli fəɔ. E 'pɛ 'wle 'wʊ -a "trəɛn 'ji, ɛn e 'le 'yi 'si, yaa klɛ -a nɛn man.

34 -A -nan nɛn 'e yiɛ -tə laji, e flin -vɛɛ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'e wei -ji 'nan: «Efata!» -A -ci nɛn 'nan, 'i 'lɛ 'sʊ!

35 'Nun təŋ -a "trəɛn 'lɛ 'sʊ, ɛn -a nɛn flu. -A -nan nɛn e 'wɪdɪ 'sia tɪglɪ.

³⁶ Zozi 'wɪ 'pla minnun ɛ 'nan, te 'o -nan wɪ vɪ minnun ɛ dɪ! E 'wɪ "paala -wɛ te yaa "paala, 'pian 'bɛ 'nan nɛn minnun -a fuimlan "man "bʊʊ.

³⁷ Min pɛɛnɔn 'lɛbo "fɔ 'e 'ciɪla "da, te waa ve 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra bɛ, e ya "yi. Yaa drɛ ɛn "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'lɛ 'sʊ, ɛn yaa drɛ ɛn bobonun nɛn baa flu.»

8

Zozi -blifɛ -nɔn min -kpi sinjɛn ɛ (Mt 15.32-34)

¹ Tʊ zɪɛ -a man nɛn, min "kaga 'o cin 'yɪ "nyian Zozi man. ɛn zɪ o -blifɛ "ka -e 'o -blɪ dɪɛ, -a -nan nɛn yaa 'vɪ 'e -srɪnɔn ɛ 'nan:

² «Minnun 'labɛ, o nyrinda -sɛan 'an da. Kɔɔ yi yaaga nɛn 'gʊ, te o ya 'an "srɔn, ɛn -blifɛ -tʊ 'ka -wɔ "dɪ.

³ -Te an o 'li 'o da 'o 'ci le dra -a bɛ, o man -taa tɔalɛ -sia. ɛn "nyian bɛ, o -mienun 'sinan a -kɔɔbli.»

⁴ -A -srɪnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Nyin zia nɛn min -blifɛ ye -e 'e -nɔn -wɛ fɛnan nɛn min 'ka 'nyɛanla 'gʊ dɪɛ -a -nan?»

⁵ ɛn Zozi -a laabʊ -wɔ 'nan: «'Kpɔun a 'ka 'lɔ wɛa?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'sɔravli.»

⁶ Tɔɔn e 'nan minnun "kaga zɪɛ -wɛ 'nan, 'o -nyran "tra. E 'kpɔun 'sɔravli zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. Yaa -nɔn 'e -srɪnɔn ɛ 'nan, 'o -pli "o man. ɛn waa pli o man.

⁷ Pɔ "wɛnwɛnnɛn -mie a "nyian -wɔ "tiɛnnɔn. Zozi Bali muo "fɔ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srɪnɔn ɛ 'nan: «'Ka -pli "nyian o man!»

8 Minnun pεεnɔn -a bli, o 'kan. En -a ponennun nen o -fɔ bε, waa tre 'e cin man, e saannen 'fa 'sɔravli.

9 Minnun nen waa bli bε o "nen bɔa -kpi sinjen. "Bε -sru en Zozi -si -nɔn -wlε 'nan 'o 'li 'o da 'o fla.

10 En Zozi 'lee 'e -srunɔn -fɔ -klɔ -ji. O -ku 'trε nen, waa laabo Damanuta bε -a da.

*Farizen 'nɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manlɛ di
(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)*

11 Farizen 'nɔn 'ta, en o -sa -fɔdɪ 'sia Zozi 'va. -A man -tandɪ -le "wεan, waa laabɔ -yrɔ 'nan, -te -yee -koladɪ "sia Bali va bε, 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tɔ drε laji.

12 Zozi flin -vεε, en e 'nan -wlε 'nan: «-Mε "le "wεan nen 'ka -naagɔnɔn, 'lɛbo "fɔ wɪ nen kaa -wεεman? Maan ve 'cεε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, wa'a 'lɛbo "fɔ wɪ -tɔ -kɔnnman 'ka -naagɔnɔn lɛ di.»

13 -A -nan nen e 'si o va, e -fɔ -klɔ -ji, en e -ku 'yi -sru.

*Zozi -srunɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manlɛ di
(Mt 16.5-12)*

14 Zozi -srunɔn 'ci 'san 'kpɔun siadɪ man. 'Kpɔun -tɔwli "nen -wlɔ "klɔ -ji.

15 En Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wlε. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka yɪε 'tɔ 'ka 'fli -va! Erodi 'lee Farizen 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wεan nen maan ve zɪε.»

16 -A -nan nen -a -srunɔn -a vɪdɪ 'sia 'o cin yei 'nan, 'kpɔun nen e 'ka -kaa 'lɔ dɪε, -yee "wεan nen e 'wɪ zɪε -a 'vɪ.

17 Zozi 'wɪ zɪε -a -kɔnnɛn 'yɪ, en yaa 'vɪ -wlε 'nan: «-Mε "wεan nen kaa ve 'nan, 'kpɔun -le "wεan nen an 'wɪ zɪε -a 'vɪ? Ka'a tian 'wɪ 'ci manlɛ dɔv? En ka'a 'wɪ 'paala 'ka 'ka 'ji dɔv? -Mε "le "wεan 'cee 'wɪ mandɪ 'lɛ 'wɔ?

18 'Ka yiε nεn "ji "bε, fεnan yivε "cεε dυv? 'Ka "trαεn "nεn 'ka 'wulo -man bε, 'wι manvε "cεε dυv? 'Wι 'cin 'ka 'fαala 'ka 'ji dυv?

19 Tυ nεn an 'kpαun 'soolu -pliman min -kpi 'soolu man -e 'o 'kan bε, 'kpαun ponεn nεn, e -fv bε, e saannεn 'fa wεa?»

O -yrε 'nan: «-Fuda "fli.»

20 En Zozi 'a laabυ "nyian 'nan: «Tυ nεn an 'kpαun 'sαravli -pliman min -kpi sinjεn man -e 'o 'kan bε, 'kpαun ponεn nεn, e -fv bε, e saannεn 'fa wεa?»

O -yrε 'nan: «'Sαravli.»

21 Zozi "e -wλε 'nan: «-Te 'bε a zιε, -mε "le "wεan ka'a tian 'wι 'ci manλε dι?»

Zozi yiε 'wizan -tv beli Bezaida

22 Zozi 'lee 'e -srunαn 'bαla Bezaida, εn minnun -ta yiε 'wizan -tv -a -yrε. O toba -fα Zozi λε 'nan 'e kle "man.

23 -A -nan nεn Zozi yiε 'wizan zιε, -a 'kun 'e 'pε -man, εn e -kv -a 'fla lunεn. E 'le 'yi 'pa -a yiε da, εn e 'e 'pε 'pla min zιε -a da. "Bε -sru εn yaa laabυ -yrα 'nan: «'I fε -tv ye?»

24 E fεnan -nanjεn, εn e 'nan: «An minnun ye. E dra "le 'nan yibanun 'bε cι 'ta wαnan.»

25 En Zozi 'e 'pε 'pla "nyian -a yiε da. -A -nan nεn min zιε e fεnan 'yi 'wein, e beli.

26 Zozi -a 'li 'e da 'e fla 'wι pladι -a -yrε. Yaa 'vι -yrε 'nan: «'I 'kv 'i 'mangulinun va, 'pian te 'i 'ciila Bezaida 'fla yei "dι!»

Min nεn Zozi cι -a bε Pιεri -a 'vι (Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

27 Zozi 'lee 'e -srunαn a -kαnan 'flanun nεn Sezare Filipυ "srαn "bε -a da. O ya -sia, εn e 'wι 'gvε -a laabυ

'e -srunən 'lɔ. Yaa laabv 'nan: «Minnun "o 'nan, -tɪ nən 'maan?»

²⁸ Εn o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -mienun "o 'vɪ 'nan, min -batize drɛzan Zan nən 'yia. Εn min plɔənnun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nən 'li bɛ -nyrɛn 'yia. Εn min -mienun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnən nən 'li bɛ, -a -tv nən 'yia.»

²⁹ Εn Zozi -a laabv -wlɔ 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nən 'maan?»

Pieri "e -yrɛ 'nan: «I ya Crizi nən Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a.»

³⁰ Εn Zozi 'o "trɔən nyuən 'wɪ pladɪ -a -wlɛ 'nan, te 'o 'yee 'wɪ vɪ min lɛ "fo "dɪ.

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanən 'va wɪ 'vɪ
(Mt 16.21-23; Lk 9.22)*

³¹ "Bɛ -sru εn Zozi 'wɪ "paadɪ 'sia 'e -srunən 'ji. Yaa vɪdɪ 'sia -wlɛ 'nan: «Yra yɪdɪ "kaga "ta -daa "bɔlɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man. Min cejenun 'lee Bali -pannən 'tanən 'lee 'fluba 'ci vɪnən -taa 'an drɛlɛ 'o 'pɛla koda. Waan -tɛa. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wluan -kanən 'va.»

³² E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wlɛ 'wein. -A -nan nən Pieri Zozi laabv 'o "fli yei, εn e 'wɪ 'pla Zozi lɛ. E -yrɛ 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪɛ -a vɪ "fo "dɪ!»

³³ Zozi 'e 'man lila, 'e -srunən 'nanjɛn, εn e 'wɪ 'pla Pieri lɛ 'kagla. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Satan, 'i 'si 'an "srən "kogo! 'Wɪ nən 'i 'ci "nrənman "da "bɛ, -a 'bɔ "cɛɛ Bali -a nrən 'e 'ji dɪ. 'Pian 'yie ci "nrəndɪ a blamin -le vɛ da.»

*Zozi -sru 'ta wɔdɪ
(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)*

³⁴ -A -nan nən Zozi minnun pɛənən 'lee 'e -srunən laabv 'e "srən. Εn e 'nan -wlɛ 'nan: «-Te min nən e ya "vale 'e 'ta wɔla 'an -sru "bɛ, 'e 'bli 'si 'e 'fli da, εn

'e 'wɪ yra yɪdɪ man, ɛn 'e 'wɪ 'kadɪ man yiba "plan da 'vaa, -e 'e -sɔɔnla 'an -sru.

³⁵ Min oo min nɛn e ya 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da bɛ, -yee 'trɛda -taa 'silɛ -yrɔ. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si -yee 'trɛda da "fo, ɛn yaa -nɔn 'mɛn 'an yɪdɪ "yi 'lee Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn yɪdɪ "yi "le "wɛan bɛ, Bali -le 'belidɪ dra -a san -le vɛ -a.

³⁶ -Te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, ɛn 'belidɪ 'si -yrɔ "bɛ, -a -trɔn nɛn -mɛ "a? Ɛ 'ka "fo "dɪ.

³⁷ Kɔɔ ya 'a 'kɔlamɛn -e 'e 'belidɪ zɪɛ -a ta pan wɔ 'e 'lɔ fɛ -tɔ -a dɪ.

³⁸ -Naagɔnɔn 'o 'fli cɛɛn Bali man, ɛn o ya 'wɪ 'wɪdɪ "kaga "drɛnan. Min nɛn, yra -a -tɛ o 'lɛ -a vidɪ -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'mɛn 'wɪ vidɪ -wɛɛ yra -a -tɛ bɛ, Blamin -pɪ -yee vɛ yra -tɛa "nyian tɔ nɛn e -taa "man "bɛ -a man. E -taa 'e "tɪ "le 'tɛ 'san 'lee 'e "tɪ "le 'pasianɔn 'le 'tɛ 'san da.»

9

¹ Ɛn Zozi -a 'le 'sran -a vidɪ -a 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn nɛn 'an 'lɛ 'gɔɛ, ka 'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan Bali mingɔnnɛn -blidɪ 'sia 'yee 'pleble 'a dɪ.»

*Zozi-srunɔn yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wɪu
(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)*

² Yi 'shɛɛdɔ "bɛ -sru Zozi Pieri 'lee Zaji 'lee Zan 'saza 'sia, ɛn e -kɔ waa pɔn loulou "tɔ da. -A -nan nɛn -a 'kɔlɛ lila o yɪɛ man.

³ -A man sɔnɔn drɛ 'fuvu 'yrɪyrɪ. Min -tɔ 'ka 'trɛda 'gɔ -e 'e -a sɔman fɛ 'fuvu drɛ dɪ.

⁴ Ɛn o Eli 'lee Moizi 'yɪ Zozi "srɔn te o ya -sɛɛ "wɔnan waa.

5 -A -nan nen Pieri -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'Kv 'san, e ya 'wɪ 'yi "a -e -kaa -fʊ fe 'gʊe -a -nan. Kv segle pannen yaaga -tɔa. -A -tv a 'yie vɛ -a, -a -tv a Moizi -le vɛ -a, en -a -tv a Eli -le vɛ -a.»

6 Pieri 'wɪ zɪe -a vɪ 'e lei -sru, kɔɔ nyen o cɛen.

7 En 'lolu -koei "trɔa o da. -A -nan nen wei -tv wɪ 'lolu -koei zɪe -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «'An 'pɪ nen, e 'sɔ 'mɛn tɪglɪ bɛ, -nyren "bɛ. 'Ka "trɔen "tɔ -a wei le!»

8 'Nun tɔɔn "wɛɛ vɪnan 'o yie 'tɔ 'o "srɔn "bɛ, te o Zozi 'tɔwli 'ye 'e 'tɔdɪ.

9 Zi o pɔn -sɔɔndɪ "ji 'sia bɛ, en Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «-Te Blamin -pɪ 'ka tian 'wunɛa -kanɔn 'va dɪe, 'wɪ nen kaa -nan 'yɪ 'gʊe, te 'ka -nan sɛɛ wɔ min -tv le "fo "dɪ!»

10 O 'wɪ zɪe -a 'man "yi. 'Pian waa laabɔdɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «Wluandɪ -kanɔn 'va bɛ, -a -ci nen 'nɔn?»

11 En -a -srunɔn -a laabv -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nen Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -a 'vɪ 'nan, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin 'vaa -e min nen Bali 'si "va "bɛ 'e 'ta?»

12 Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔnnɔn, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin, -e 'e 'wɪ pɛɛnɔn drɛ 'e "pa 'ji. 'Pian e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan, Blamin -pɪ 'e yra ye "kaga, en minnun -a dra 'o 'pɛla koda. -Mɛ "le "wɛan nen e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ zɪe?»

13 Maan vɪ 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, en minnun 'ka 'a 'silɛa min -a dɪ. 'Wɪ nen o ci "va "bɛ, waa drɛ -yrɛ. 'Wɪ nen e 'bɔ "man zɪe, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn 'nan 'e dra.»

Zozi -yv -wlidɪ "pin 'nen 'tv -sru

(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

14 Zi Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga zɪe, o "ta bɔa -a -srunɔn plɔen nen o -fʊ pɔn wlu bɛ o man bɛ, en o

min "kaga 'yɪ, te waa -srunɔn 'bɔ 'si -fɔ. Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn a o yei, te o -sa -fɔa 'o 'vale -a -srunɔn 'bɔ 'a.

15 Zɪ minnun zɪɛ o Zozi 'yɪ bɛ, o drɛ kligli, ɛn o -kɔ "va "flan -a 'nan -e 'o 'tɔ bɔ.

16 -A -nan nɛn Zozi -a laabɔ 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «-Mɛ "sa nɛn, ka cɪ -a -fɔnan 'ka 'vale waa?»

17 ɛn min -tɔ -a 'vɪ Zozi ɛ minnun yei 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, an -ta 'mɛn 'nɛn 'a 'yɪɛ. -Yɔ -wɪdɪ "a -a -sru, ya'a 'kɔlaman 'wɪdɪ -a dɪ.

18 -Te e -ta "da "bɛ, yaa -tiala "tra, te -a 'le -pɔɛ bɔa, te e 'shɛ ta -ble, -e 'e 'tɔ -jɛi. Maan 'vɪ 'i -srunɔn ɛ 'nan, 'o 'yɔ -wɪdɪ zɪɛ -a -pin -a -sru. 'Pian 'o 'pɛ 'ka 'sɔɛ -a drɛdɪ -a dɪ.»

19 ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn ɛ 'nan: «-Naagunɔn, 'cee yi -tɛradɪ Bali da "ka "dɪ. Tɔ wɛa nɛn 'an drɛ "nyian 'ka 'va, 'vaa -e 'ka yi -tɛra 'an da? 'An drɛ "nyian 'cɛɛ 'kɔ? 'Ka 'ta 'nɛn 'bɔ 'a 'mɛn!»

20 -A -nan nɛn o -kɔ -a -yrɛ. Zɪ -yɔ -wɪdɪ Zozi 'yɪ bɛ, 'nun tɔɔn e 'nɛn zɪɛ -a nyɔɔn 'plɛblɛ, ɛn e -tria. E kɔɔladɪ 'sia, te -a 'le -pɔɛ bɔa.

21 Zozi -a laabɔ -a "tɪ 'lɔ 'nan: «Tɔ "cɛn "man nɛn, e drɛdɪ 'sia -yrɛ?»

-A "tɪ "e -yrɛ 'nan: «E drɛdɪ 'sia -yrɛ -a "wɛnnɛn da.

22 -Yɔ -wɪdɪ -a -tria 'e 'pa -a "kaga. Tɔ -mie 'bɔ bɛ, yaa -fɔ 'tɛa, ɛn tɔ -mie 'bɔ bɛ, yaa -tɛ 'yia. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'e 'ka -le "wɛan. 'I yra 'si, -te i -kɔlaman 'wɪ 'tɔ drɛdɪ -a bɛ, 'kɔ nyrinda 'e 'sɛn 'i da, -e 'i 'pa 'kɔ 'va!»

23 Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn yia 'vɪ 'nan, -te an -kɔlaman? Min nɛn, e yi -tɛala Bali da bɛ, -a -pɛ "sɔa 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.»

24 'Nun tɔɔn ɛn 'nɛn "tɪ -a 'vɪ 'plɛblɛ 'nan: «An yi -tɛala Bali da, 'pian 'i 'pa 'an 'va -e 'mɛn yi -tɛradɪ Bali da 'e 'pa "da.»

25 Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, minnun a -tanan "kaga "bɛ, ɛn yaa 'vɪ -yʊ -wɪdɪ "lɛ yra 'tɔndɔn 'a 'nan: «-Yʊ -wɪdɪ "nɛn e 'nɛn 'gʊɛ -a dra bobo -a bɛ, 'i 'si -a -sru! Te 'i 'ta "nyian -a -sru "fo "dɪ!»

26 -Yʊ -wɪdɪ 'bɔ -paandɪ 'sia, ɛn e 'nɛn 'bɔ nyɔɔn 'plɛblɛ, -a -nan nɛn e 'si -a -sru. 'Nɛn 'bɔ yra flu "le min -kadɪ -le 'wɪ 'zʊ. ɛn min "kaga -a vɪdɪ 'sia 'nan: «E -ka.»

27 'Pian Zozi -a 'kun 'e 'pɛ -man, yaa wluan, ɛn e -tɔ lou.

28 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kʊ "kɔnnɛn. -A -nan nɛn -a -srunɔn -a laabʊ -yrɔ 'o 'saza yei 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, kʊ'a -kɔlɛlɛ -yʊ -wɪdɪ zɪɛ -a -pɪndɪ -a dɪ?»

29 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «-Yʊ -wɪdɪnɛn nɛn "le 'nan -yʊ -wɪdɪ 'labɛ -yee 'wɪ 'zʊ bɛ, -te ya'a 'silɛa Bali trʊ 'badɪ -a dɪɛ, min 'ka 'kɔlaman o -pɪndɪ min -sru "dɪ.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va 'wɪ 'vɪ "nyian

(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)

30 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn o -kʊdɪ 'sia 'nan -e 'o Galile 'cɛn. 'Pian Zozi 'ka "vale minnun 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan 'e 'bɔ nɛn dɪ.

31 Kɔɔ e ya 'wɪ "paanan 'e -srunɔn 'ji. -A -nan nɛn 'wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ "man "bɛ, yaa -ci 'vɪ -wɪɛ. E 'nan: «Minnun "ta -daa Blamin -pɪ -nɔnlɛ minnun lɛ -e 'o -tɛ. -A yi yaagazan da nɛn e wuanla -kanɔn 'va.»

32 'Pian -a -srunɔn 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ, ɛn -a -ci laabʊdɪ o -tɛa "klan -a.

*-Tɪɛ cɪ Zozi -sruzan -dan a?
(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)*

³³ Zozi 'lee 'e -srunən 'bɔla Kapanamo. Zi o ya "kənnən "bɛ, ɛn Zozi -a laabv -wɔ 'nan: «-Mɛ "sa nɛn, kaa -fɔa paan 'sia?»

³⁴ 'Pian 'o 'ta -sɛn. Kɔɔ -te o ya -sia bɛ, o -sa -fɔ 'o cin yei 'nan, -tɪɛ cɪ o yei Zozi -sruzan -dan a?

³⁵ -A -nan nɛn Zozi 'nyran, ɛn 'e -srunən 'fuda "fli laabv. E 'nan -wɛ 'nan: «Min nɛn, e cɪ "vale 'e dra 'an -sruzan -dan a bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnən 'wlu 'nan -e 'e o 'su!»

³⁶ -A -nan nɛn Zozi 'nɛn "wɛnnɛn 'tɔ 'si, ɛn yaa -tɔ o 'lɛ. Yaa 'si, yaa -fɔ 'e man, ɛn e 'nan -wɛ 'nan:

³⁷ «Min oo min nɛn e min nɛn "le 'nɛn "wɛnnɛn 'zɔ 'gɔ -a 'kun tɪglɪ 'mɛn "wɛan bɛ, te 'an 'bɔ nɛn, yaan 'kun tɪglɪ. ɛn min nɛn yaan 'kun tɪglɪ bɛ, 'an 'tɔwli "cɛɛ yaa 'kun tɪglɪ dɪ, 'pian min nɛn, yaan 'pa 'sia 'trɛda bɛ, te -a san nɛn yaa 'kun tɪglɪ.»

*Min -tɔ -yɔ -wɪdɪ "pin minnun -sru
(Lk 9.49-50)*

³⁸ Zan -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kɔ min -tɔ 'yɪ, te e -yɔ -wɪdɪ -pian "minnun -sru 'i 'tɔ da. ɛn kɔa 'vɪ -yrɛ 'nan, te 'e drɛ dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wɔla 'i -sru "le 'kɔɛ 'wɪ 'zɔ dɪ.»

³⁹ ɛn Zozi "e 'nan: «Te 'ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ! Kɔɔ min -tɔ "ka -e 'e 'lɛbo "fɔ wɪ drɛ 'an 'tɔ da, "bɛ -sru -e 'e 'wɪ 'an man -wɪdɪ "dɪ.

⁴⁰ ɛn min nɛn, -a pei 'ka 'e 'padɪ -kaa man dɪɛ, te e ya -kaa -sru.

⁴¹ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'yɪ 'kulɛnɛn 'tɔ -nən 'cɛɛ, 'nan 'ka ya Crizi -le vɛ -a -le "wɛan bɛ, e -taa 'yee -kopa yɪɛ.»

*'Ka drε 'yi-e 'ka vɪε 'ka 'si Zozi -sru "dɪ!
(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)*

⁴² «Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ bɛ, min oo min nɛn yaa drε ɛn -a -tɔwli "cɛ 'si 'an -sru "bɛ, -a "yi mlin -e 'o 'kɔlɛbu -dan -fɔ -a 'klan -e 'o -fɔ jemie -va.

⁴³ -Te 'i 'pɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -te i wla 'i 'pɛ -tɔwli "a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a va bɛ, 'bɛ "yi mlin -kɔdɪ 'tɛ 'va te 'i 'pɛ a "fli "bɛ -a da. 'Tɛ zɪɛ ya'a 'driman 'li "fo "dɪ.

⁴⁴ ['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.]

⁴⁵ -Te 'i 'cɛin 'bɛ -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -te i wla 'i 'cɛin -tɔwli "a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a va bɛ, 'bɛ "yi mlin -kɔdɪ 'tɛ 'va te 'i 'cɛin a "fli "bɛ -a da.

⁴⁶ ['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.]

⁴⁷ ɛn -te 'i yɪɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'si "ji! Kɔɔ -te i -wla 'i yɪɛ -tɔwli "a Bali -le mingɔnnɛn trɛ da bɛ, 'bɛ "yi mlin -kɔdɪ 'tɛ 'va te 'i yɪɛ a "fli "bɛ -a da.

⁴⁸ 'Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.

⁴⁹ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -pan wɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn bɛ, o -wɛ -fɔa "man. -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a, 'tɛ -taa 'ka 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'nanjɛnɛ.

⁵⁰ 'Wɪ 'kpa, -wɛ a fɛ "yi "a. 'Pian -te -wɛ 'nɔnnɔn 'si "man "bɛ, -mɛ "a nɛn waa dra "nyian 'nɔnnɔn? E "ka "fo "dɪ. "Le zɪ -wɛ fɛ dra 'nɔnnɔn bɛ, 'ka 'bɔ "nyian 'ka 'nɔnnɔn 'e 'kɔn 'ka cin man, -e 'ka yɛi 'e 'fɔ -trɔɔ.»

10

*Zozi 'wɪ tin 'ba li bɔladɪ da
(Mt 19.1-9; Lk 16.18)*

¹ "Bɛ -sru Zozi 'si Galile, ɛn e -kʊ Zude 'lɛglɔn 'fʊ nɛn Zudan 'yi -sru "bɛ -a -ji. ɛn minnun o cin 'yɪ "man "nyian "kaga, -a -nan nɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia o ji "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

² Farizen 'nɔn -mie pli "man. O 'wɪ laabʊ -yrɔ -a wei 'kundɪ -le "wɛan. Waa laabʊ -yrɔ 'nan: «-Cee -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min 'e nan bɔla?»

³ ɛn Zozi -a laabʊ -wɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn Moizi -a cɛn -tɛ -pei 'fluba 'ji 'nan 'ka drɛ?»

⁴ Waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Moizi -a -si -nɔn 'kʊɛ 'nan, -te min "ta 'e nan bɔala bɛ, 'e li bɔla 'fluba drɛ -e 'e 'nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla.»

⁵ Zozi "e -wɛ lɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyu, -yee "wɛan nɛn Moizi -pei zɪɛ -a -tɔ 'cɛɛ.

⁶ 'Pian zɪ Bali fɛ pɛɛnɔn drɛ bɛ, ɛn e -klɔnmɔn drɛ 'o 'vale lɪmɔn -a.

⁷ -Yee "wɛan -klɔnmɔn "sia 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "srɔn, -e 'e lɛa 'e nan man.

⁸ -A -nan nɛn o "flinɔn dra min -tʊwli "a. Wa'a 'kɔan "nyian min "fli "a dɪ, 'pian o drɛ min -tʊwli "a.

⁹ -Yee "wɛan -si 'ka 'e 'nɔndɪ blamin lɛ 'nan fɛ nɛn Bali -a 'pa 'e cin man bɛ, 'e 'cɛn 'e cin man dɪ.»

¹⁰ Zɪ o 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, ɛn -a -srunɔn "nyian "o 'wɪ laabʊ -yrɔ 'wɪ zɪɛ -a da.

¹¹ ɛn yaa 'vɪ -wɛ lɛ 'nan: «Min oo min nɛn 'e nan 'bɔla, ɛn e li pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e nan 'tʊdɪ -a ɛn e li pee wɛɛ.

¹² -A -tʊwli "nɛn "nyian, -te lɪmɔn 'si 'e 'sran wɪ, ɛn e -kɔnnɛn pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e 'sran 'tʊdɪ -a ɛn e -kɔnnɛn pee wɛɛ.»

*Zozi -fεa 'vɪ nannannun man
(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)*

¹³ Minnun -ta nannannun -a Zozi lε 'nan -e 'e klε o man. 'Pian Zozi -srunɔn 'si -tɔ -wɔ.

¹⁴ Zɪ Zozi 'wɪ zɪε -a -nan 'yɪ bε, e 'nan "man, εn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lε 'nan: «'Ka nannannun 'tɔɪ 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tɔ -wɔ "dɪ! Kɔɔ minnun nɛn "le -wee 'wɪ 'zɔ bε, Bali -le mingɔnnɛn trε a -wee vε -a.

¹⁵ Maan ve 'cεε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnun nɛn wa'a 'wɪε "man "le zɪ nannannun -le 'wɪ 'zɔ -e Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ o da dɪε, wa'a 'wɪlamlan -yee mingɔnnɛn trɛda dɪ.»

¹⁶ -A -nan nɛn e o 'si, εn e -fɔ 'e man. 'E 'pɛ 'pla o da -tɔvɔ, te e -fεa ve o man.

*Fεzan -tv -le 'wɪ
(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)*

¹⁷ Zɪ Zozi 'si 'sia bε, tɔɔn min -tv -ta -a 'lε flɛn -a, εn 'e "po sɔɔn "wɪ. Yaa 'vɪ Zozi lε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan tɪglɪ, maan dra 'kɔ, -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪε, "an "yɪ?»

¹⁸ Εn Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «-Mε "le "wεan nɛn, yian laabo min tɪglɪ? -Te ya'a 'silεa Bali -tɔwɪli "a dɪε, min -tv 'ka tɪglɪ dɪ.

¹⁹ I Bali -le -pei -tɔ winun -tɔa. Te 'i drε min -tεzan -a dɪ! Te 'i min nan -wεε "dɪ! Te 'i crin wɔ dɪ! Te 'i 'wɪ 'sɛn min man dɪ! Te 'i min ta -blɪ dɪ! 'I yɪε 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bɔ "man!»

²⁰ E Zozi lε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -pei pεεnɔn zɪε, an 'ta wɔladɪ 'sia "da 'an "wɛnnɛn da.»

²¹ Zozi -a -nanjεεn tɛin, yaa 'yɪ "yɪ, εn e -yrε 'nan: «'Yie 'wɪ 'fɔ -tɔwɪli -yεε klɪ 'i man. 'I 'kɔ, fɛnun nɛn 'i 'lɔ bε, 'i 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yale -tɛnɔn man! -Te yia drε zɪε, 'i yɪfε -taa "kɔlε laji. "Bε -sru εn 'i -sɔɔnla 'an -sru!»

22 'Pian zi e 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, e -si 'sia, te -a ta a -trɔdrɔ, kɔɔ -a yɪfɛ a "kaga.

23 -A -nan nɛn Zozi 'e -srunɔn 'nanjɛɛn 'e "srɔn, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Minnun nɛn, 'trɛda fɛnun cɪ -wɔb "bɛ, e ya 'plɛblɛ -e 'o drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a.»

24 'Wɪ zɪɛ yaa -srunɔn 'ci baa 'ji, ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ "nyian 'nan: «'Mɛn 'nɛnnun, e ya 'plɛblɛ -e min 'e drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a.

25 Min nɛn e ya fɛzan -a bɛ, -e 'e drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, e ya "man 'plɛblɛ 'wɪdɪ. Kɔɔ 'vaa -e 'wɪ zɪɛ 'e drɛ bɛ, te -wi -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, e ciɪ 'mɛnzrɛn -yrɛ ji.»

26 -A -nan nɛn -a -srunɔn 'ci baa 'ji "mɛn 'e ciɪla "da, ɛn waa vɪdɪ 'sia 'o cin lɛ 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɪɛ -kɔlaman 'sidɪ -a 'wɪ 'ji "mɛn?»

27 Zozi o -nanjɛɛn tɛin, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'fli 'si 'wɪ 'ji dɪ, 'pian Bali 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a. Kɔɔ Bali -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.»

28 ɛn Piɛri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔv "nun? Kɔ 'si fɛ pɛɛnɔn -sru, ɛn kɔ sɔɔnla 'i -sru.»

29 Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'si 'yɛɛ 'kɔn, 'lee 'e "bɔnɪn, 'lee 'e "blunɪn, 'lee 'e "bɔ, 'lee 'e "tɪ, 'lee 'yɛɛ 'nɛnnun, 'lee 'yɛɛ fɛinun -sru 'mɛn "wɛan 'lee Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'le "wɛan bɛ,

30 min zɪɛ, e fɛ pɛɛnɔn zɪɛ -a ye 'e 'pa -a -yaa tɔ 'trɛda. Yaa ye 'kɔnnun -a, ɛn yaa ye "bɔnɪn -a, ɛn yaa ye "blunɪn -a, ɛn yaa ye "bɔnɪn -a, ɛn yaa ye 'nɛnnun -a, ɛn yaa ye fɛinun -a. Minnun -tɛ "paa "da, 'pian yaa ye. "Bɛ -sru tɔ -fɔla "da ji bɛ, 'belɪdɪ nɛn, ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra -yɛɛ vɛ -a.

³¹ Minnun nen o -trəa 'si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "fələa "da, ɛn minnun nen o -fəla "da "bɛ, o "kaga -taa "drɛlɛ -si 'lɛnən 'a.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanən 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ

(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

³² Zozi 'lee 'e -srunən a -kənan Zeruzalɛm, ɛn Zozi nən 'si 'lɛ. -Kɔdɪ Zeruzalɛm "klan -a -srunən 'fuda "fli 'bɔ 'tɛdɪ 'sia, ɛn minnun nen o -sru "bɛ, nyɛn a "nyian -wee 'ji. Zozi 'e -srunən 'fuda "fli laabv 'o 'saza, ɛn 'wɪ nən e "ta -daa "bələ "man "bɛ yaa vidɪ 'sia -wlɛ. E 'nan:

³³ «-Kaa "ta -ko Zeruzalɛm. -Te -kaa 'bələ 'nan nun bɛ, minnun Blamin -pɪ -nəan Bali -pannən 'tanən 'lee 'fluba 'ci vɪnən lɛ. O tin -tɛa "da 'nan 'e 'ka. Waa -nəan "minnun nen o 'ka Zuif 'nən 'a dɛ -wlɛ.

³⁴ Minnun zɛ, waa sɛɛ wo, 'o 'le 'yi -sɛan -a yra, waa -səan -ngble -a, ɛn waa -tɛa. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluan -kanən 'va.»

Zaji 'lee 'e "bvɪ Zan fɛ -tv -si laabv Zozi 'lɔ

(Mt 20.20-28)

³⁵ Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e "bvɪ Zan pli Zozi man. O -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kv ya "vale 'wɪ nən kv "ta -a laabo 'i 'lɔ 'gʋɛ, 'i drɛ 'kʋɛ.»

³⁶ ɛn Zozi -a laabv -wlɔ 'nan: «-Mɛ 'va nən, ka cɪ?»

³⁷ O 'nan -yrɛ 'nan: «-Te i mingənnən -blɪdɪ 'sia bɛ, 'i 'wɪ "man -e 'kv -nyran 'i "srən! Min -tv -kəan 'i 'pɛ "yi "da, -e min -tv 'e 'kən 'i 'pɛ bv da.»

³⁸ Zozi 'e -wlɛ 'nan: «'Wɪ nən ka cɪ -a laabvnan bɛ, ka'a 'ci tɔa dɪ. 'Wɪ yɪdɪ nən e "ta -daa "bələ 'an man bɛ, 'ka 'wulo "səa "wlu? ɛn 'tɛ nən o "ta -daa -a 'palɛ 'an da bɛ, 'ka 'wulo "səa "wlu?»

³⁹ O -yrɛ 'nan: «-Inyan, 'kv 'wulo "səa "wlu.»

En Zozi "e -wle 'nan: «'Wl tıglı nɛn, 'wl ıdɪ nɛn e 'ta -daa "bɔle 'an man bɛ, e bɔa "nyian "cee "man. En 'te nɛn minnun "ta -daa -a 'palɛ 'an da bɛ, waa "paa "nyian "cee "da.

40 'Pian -nyrandı 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bɔ da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min le dı. Minnun nɛn Bali -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ cı -a.»

41 Zozi -srunɔn 'fu nɛn o -fɔ bɛ, zı o 'wl zıɛ -a 'man bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji Zaji 'lee Zan man.

42 -A -nan nɛn Zozi o pɛɛnɔn laabɔ, ɛn e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, min tanɔn 'le min pladı 'bɛ cı -sa wl -a. En minnun nɛn o cı min -dandannun -a bɛ, -wɛɛ -va -ble minnun da.

43 'Pian te 'wl zıɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dı. Min oo min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnɔn 'wlu o 'sudı -a!

44 En min oo min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a!

45 'Wl 'tɔwli zıɛ -a 'bɔ nɛn Blamin -pı -a drɛ. Ya'a 'talɛ 'nan -e minnun 'o 'su dı, 'pian e -ta 'nan -e 'e minnun 'su. En e -ta 'nan -e 'e 'ka -e min "kaga 'o 'sv Satan -le 'pleble 'lɔ.»

*Zozi Batime yiɛ 'le 'sv
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)*

46 Zozi 'lee 'e -srunɔn cıla Zeriko, te o "ta -ko Zeruzalem. "Wɛɛ 'si Zeriko bɛ, minnun "kaga sɔɔnla o -sru. Time -pı Batime yra 'e -nyrandı -si man, te e fɛnun trɔ "baa -a yiɛ a 'e 'widı -le "wɛan.

47 Zı yaa 'man 'nan, Zozi nɛn 'e "sia Nazaretı bɛ, e ya cınan bɛ, ɛn e -paandı 'sia 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

48 En minnun paan "da 'nan 'e 'lebo 'pla da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'pleble 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

49 -A -nan nen Zozi 'tə, en e 'nan: «'Ka vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'ta 'gʊ!»

Waa 'vɪ Batime lɛ 'nan: «'I -pəan 'kun! E 'nan, 'i 'lʊ!»

50 Təən e 'yee sɔ 'si 'e da, e wluan lou -blu, en e -kʊ Zozi 'va.

51 Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "nen i ya "vale 'nan 'an drɛ 'yie?»

En yie 'wizan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'An 'san, an ya "vale 'yian yie 'lɛ 'sʊ!»

52 En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I 'kʊ! 'Yie yi -tɛradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun təən Batime yie 'lɛ 'sʊ, en e -səənla Zozi -sru.

11

Zozi 'bɔla Zeruzalɛm

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-16)

1 Zozi 'lee 'e -srunən a -plinan Zeruzalɛm. O 'bɔ 'flanun nen o o laabo Befaze 'lee Betani bɛ -a "srən. 'Flanun zɪɛ o ya Olivie pən man. En Zozi 'e -srunən "fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan:

2 «'Ka 'kʊ 'fla nen, 'ka 'lɛ bɛ -a da! -Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun planən ye 'e 'baa -tədi. Min 'ka tian 'fɔlɛ "da 'di. 'Ka baa 'sʊ -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gʊ!

3 -Te min -tʊ -a laabʊ 'ka 'lɔ 'nan, -mɛ "nen kaa dra -yrɛ "bɛ, 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man. 'Pian e -taa "a -naagʊ.» »

4 O -kʊ, en o 'bɔ -aflumun planən man 'e 'baa -tədi 'kən 'tʊ -kpein "man bei -si man. En waa baa 'sʊ.

5 -A -nan nen minnun nen o ci -nan be, o -mienun -a laabu -wlo 'nan: «-Me "nen kaa dra? -Me "le "wean nen kaa baa 'su?»

6 'Wl nen Zozi -a 'vl -wle "be, -a 'bo nen waa 'vl -wle. En minnun o 'tvl, waa dre.

7 O -kv -aflumun planen zle -a Zozi le. O 'wee sonun paala -a koda, en e -nyran "da.

8 Minnun "kaga 'wee sonun paala -a 'le. En min -mienun yiba "penennun cen, en waa 'pla -a 'le.

9 Minnun nen Zozi 'le be, 'lee minnun nen o -sru "be, o pladi 'sia -a vidi -a 'nan:

«-Fava o! -Fava o,
Bali -le -fa 'e 'kon min nen
Minsan -a 'pa 'sia be -a man!

10 Bali -le -fa
'e 'kon mingonnen -blidi nen,
e "ta -daa "be -a man!

'Kv tra David -le mingonnen -blidi nen.

Bali 'to 'e dre -dan laji lou!»

11 Zl Zozi wlala Zeruzalem zle. En e -kv Bali -pan 'kuin 'nan -e 'e fe penon -nanjen. Zl -pei "ta taan "be, en e 'bola, e -kv Betani 'o 'vale 'e -srunon 'fuda "fli "a.

*Yiba "tv nen ya'a 'baa dle Zozi 'e wei 'pla "man
(Mt 21.18-19)*

12 Tv cen en Zozi 'si Betani 'o 'vale 'e -srunon 'a. "Wee -ta -sia be, en dra Zozi 'tedi 'sia.

13 -A -nan nen e fijie yiba "tv 'yi -kooli te -a 'la a "da. En Zozi 'kv -a -nanjenle 'nan -te -a 'blv a "maan? Zl e 'bo yiba zle -a wlu be, -a 'la 'saza nen yaa 'yi "da. Koo fijie ba tv "cen di.

14 En Zozi -a 'vl yiba zle -yre 'nan: «Te min -tv 'e 'i 'blv -bli 'li "fo "di!» -A -srunon 'wl zle -a 'man.

*Zozi fɛnun -tannən 'pin Bali -pan 'kuin
(Mt 21.10-17; Lk 19.45-48; Zan 2.13-16)*

¹⁵ "Bɛ -sru o 'bɔla Zeruzalɛm, ɛn Zozi wla Bali -pan 'kuin. Minnun nɛn o ci Bali -pan fɛnun -tannan, 'lee minnun nɛn o ci -a 'lɔnan bɛ, e o -pindɪ 'sia. E "lala ta -fɔnɔn 'le 'tablonun, 'lee -plablo -tannən 'le pɛinnun fuila "man.

¹⁶ ɛn ya'a min -tv 'tɔlɛ -e 'e 'ciɪ fɛ -tv -a Bali -pan 'kuin dɪ.

¹⁷ Zozi 'wɪ 'pla -wlɛ. E 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan: <'Mɛn 'kɔn -kɔan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le Bali trɔ 'ba 'kɔn 'a.>

'Pian kaa drɛ crin wɔnan -a.»

¹⁸ Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o -tɛ. Kɔɔ nyɛn o 'cɛndɪ 'sia, -yee 'wɪ "paadɪ nɛn e ya 'sɔnan minnun pɛɛnɔn lɛ bɛ, -yee "wɛan.

¹⁹ Zɪ funnin 'pla bɛ, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeruzalɛm.

*Yiba "nɛn Zozi 'e wei 'pla "man "bɛ e -ka
(Mt 21.20-22)*

²⁰ Tv cɛɛn ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn lidɪ 'sia 'o da 'nyian Zeruzalɛm. O fijie yiba zɪɛ -a 'yɪ, te e -ka e 'bɔ 'e "sɛin "man.

²¹ Tɔɔn 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ fijie yiba zɪɛ -a man bɛ, -a -cin -tɔ Pieri ji. ɛn yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, "i 'yɪɔ! Fijie yiba "nɛn 'i wei 'pla "man "bɛ, e -ka.»

²² ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka yi -tɛra Bali da!

²³ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, -te min -tv -a 'vɪ pɔn 'labɛ -yrɛ 'nan: <'I 'sɔra 'gɔ, 'i 'kv -tɛ jemie -va,>

en min z1ε ya'a 'e 'ci -fɔɔlɛ dɪ, 'pian e yi -tɛra "da 'nan Bali -a 'lɛ sɔɔman 'yrɛ bɛ, e dra.

24 -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn kaa laabo Bali 'lɔ te ka ya Bali trɔ 'banan bɛ, 'ka yi -tɛra "da 'nan kaa 'yɪ 'va, tɔɔn kaa ye!

25 En -te ka "ta Bali trɔ 'baa, te min -tɔ man wɪ a 'ka 'ji bɛ, 'ka 'cɛ -yrɛ! 'Ka drɛ z1ε -e 'ka "tɪ "nɛn laji lou "bɛ, 'wɪnun nɛn kaa drɛ -yrɛ "wɪdɪ "bɛ, 'e 'cɛ 'cɛɛ.

26 ['Pian -te ka'a min man wɪ cɛa dɪɛ, 'ka "tɪ "nɛn laji lou "bɛ, 'wɪnun nɛn kaa drɛ -yrɛ "wɪdɪ "bɛ, ya'a "nyian "e cɛa 'cɛɛ dɪ.»]

Zozi 'le -kɔladɪ "sia nyin zia?

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

27 "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla "nyian Zeruzalɛm. En Zozi 'ciɪdɪ 'sia Bali -pan 'kuin. -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun pli "man.

28 Waa laabɔ -yrɔ 'nan: «-Kɔladɪ "cɛn "a nɛn i 'wɪnun z1ε -a drɛ? En -tɪɛ -si -nɔn 'yɪɛ?»

29 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian an "ta 'wɪ 'tɔwɪ "cɛ laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vɪ 'mɛn bɛ, -kɔladɪ nɛn an 'wɪnun z1ε -a drɛ 'a bɛ, maan -ci 'sia 'cɛɛ.

30 -Tɪɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drɛ? Minnun 'bɛ 'pa 'sia, -baa Bali 'bɛ 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'mɛn!»

31 -A -nan nɛn waa vɪdɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan: <Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ>, e -taa -a laabɔlɛ -kaa 'lɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a yi -tɛala 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ bɛ -a da dɪ?»

32 En -te -kaa 'vɪ 'nan: <Minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ>, minnun pɛɛnɔn -taa 'wunlɛa -kaa man.» Zuif 'nɔn

'tanən zɪɛ, "klan a o ji, kɔɔ minnun pɛɛnən Zan
"siala Bali 'lewei vɪzan -a.

³³ -Yee "wɛan nɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Kv'a san
tɔa dɪ.»

ɛn Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian min nɛn e
-si -nən 'mɛn ɛn an 'wɪnun zɪɛ -a drɛ bɛ, ma'an 've
'cɛɛ dɪ.»

12

Zozi-kənnən "fɔ rɛzɛn fei 'panən man (Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

¹ Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia -wɪɛ -kənnən "ji. Yaa 'vɪ -
wɪɛ 'nan: «Min -tɔ 'bɛ 'yee rɛzɛn fei 'pa, e -klɔn 'bɔ
"man, e rɛzɛn 'blɔnan drɛ, ɛn e fɛ -tɔ drɛ, min -tɔa
"da -e 'e fei 'bɔ ta 'pin. "Bɛ -sru e fei zɪɛ -a -pɛba 'wɔ
minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ
-nən. Yaa drɛ zɪɛ, ɛn e -kv 'lɛglɔn 'pee -ji.

² Zɪ rɛzɛn nan tɔ 'bɔ bɛ, ɛn min zɪɛ 'e 'suzan 'tɔ 'pa
'sia minnun nɛn o 'nyranman "paa -yee rɛzɛn fei bɛ
o va, 'nan 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ 'o 'yee vɛ -nən.

³ 'Pian waa 'suzan zɪɛ -a 'kun, waa -sən, ɛn waa 'li
'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun.

⁴ "Bɛ -sru ɛn e 'suzan 'pee 'pa 'sia "nyian o va. Wɛɛ
'kun, wɛɛ 'sən 'e 'wulo -man, wɛɛ srən.

⁵ Yaa yaagazan 'pa 'sia, ɛn wɛɛ 'tɛ. "Bɛ -sru min
"kaga "le vɛ drɛ "nyian zɪ, waa -mienun -sən, ɛn
waa -mienun tɛɛ.

⁶ Min -tɔwli "nɛn, e -fɔ fei san zɪɛ -yrɔ "bɛ, -yɛɛ cɪ -a
'bɔ 'pɪ -tɔwli "nɛn, e 'sɔ -yrɛ tɪglɪ bɛ -a. Yaa 'pa 'sia fei
'panən zɪɛ o va 'e -fɔla "da. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan, o -taa
'yra -tɛɛ 'e 'pɪ man.

⁷ 'Pian fei 'panən -a 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «Min 'labɛ -
yɛɛ 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɪɛ 'e drɛ -cee vɛ
-a.»

8 -A -nan nen waa 'kun, waa -te, en waa -kadı tuv fei lunen -klon -sru.

9 'Wı zıe -a -ji be, -me "wı nen fei san -taa -a drele? Maan ve 'cee 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panon zıe o -tee, -e 'e 'yee rezen fei 'bo 'non min peenun le.

10 'Wı nen 'e 'cnen -tedı Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a ta vıle dov? Koo e ya 'e 'cnen -tedı 'nan:

<-Kole nen 'kon 'tonon -a tuv 'o 'pela koda be,

-yee dre 'kon 'pu -fo -kole -a.

11 Minsan 'be dre en -kole zıe

'e dre 'kon 'pu -fo -kole -a.

'Wı nen Minsan -a dre be,

e min 'plo -foa. > »

12 Zı Zuif 'non 'tanon -konnən zıe -a 'man be, waa -to 'nan 'wee 'wı nen Zozi -a ve. -Yee "wean o ya "vale 'o "kuan, 'pian minnun lo "klandı -le "wean waa 'tuı, en o -ku.

'Sukole -pan wıdı da wı

(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

13 "Be -sru en Zuif 'non 'tanon zıe o Farizen 'non -mienun 'lee Erodi -le minnun -mienun 'pa 'sia Zozi 'va -a man -weedi 'nan -e 'o wei 'kun 'le "wean.

14 O -ku, en o 'nan -yre 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, kva -toa 'nan, i ya 'wı tıglı vızan -a. Yi'a 'klanman min lo 'wı tıglı ci 'sıdı -a -yre dı. En yi'a min bo "va "dı. 'Pian i Bali -sru 'ta wıdı "paaman minnun ji 'e tıglı da. -Yee "wean kva laabo 'i 'lo 'nan, -a -si a -kaa 'lo -e -kaa 'sukole -pan wı Rım 'non 'le mingonnən Seza le, -baa te -ka'a dre dı? 'I vı 'kve!»

15 'Pian 'wı nen -a -cin cı o ji be, Zozi -a -konnən 'yı, en yaa 'vı -wle 'nan: «-Me "le "wean nen, ka ya "vale kaan wei "kuan? 'Ka 'ta 'lein 'wle 'to -a 'men -e 'an yı!»

16 Waa -tʊ -nɔn -yrɛ. -A -nan nɛn Zozi -a laabʊ -wɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gʊ? ɛn -tɪ 'tɔ 'crɛn nɛn 'gʊ?»

O -yrɛ 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza -le vɛ nɛn.»

17 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Fɛ nɛn Seza -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza lɛ! ɛn fɛ nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali lɛ!»

'Wɪ zɪɛ -a mandɪ o 'plo 'fɔ.

*Minnun nɛn o -kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va
(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)*

18 "Bɛ -sru ɛn Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan, -te min -ka bɛ, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zɪ o pli "man "bɛ, ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan:

19 «Bali -le 'wɪ "paazan, 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ 'kʊɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ: <-Te min lɪ 'pa, ɛn -a san zɪɛ e -ka, te wa'a tian 'nɛn 'yalɛ 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɪɛ, -yee -cale zɪɛ -a "bʊɪ 'e 'pa, -e 'e "bʊɪ klu bɔla!»

20 Min -tʊ -le 'nɛn -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ 'e nan 'bɔ 'a dɪ.

21 -A "flizan "e -cale -tʊwli zɪɛ -a 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ dɪ. -A yaagazan 'le vɛ drɛ "nyian zɪ.

22 O 'sɔravli "lɪ zɪɛ -a 'pa, ɛn o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nɛn 'yalɛ dɪ. "Bɛ -sru ɛn lɪ 'bɔ "e "ka 'wʊ "nyian.

23 Tʊ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, lɪ zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kʊɛ! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

24 ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tʊ -ci manlɛ "fo "dɪ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a -ci maan dɪ, ɛn Bali -le 'pleblɛ bɛ, ka'a tɔa dɪ.

25 Kɔɔ tʊ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, -klɔnmɔnnun 'ka lɪ paa dɪ, ɛn lɪmɔnnun 'ka -kɔnnɛn

paa di. O-kəan "le Bali-le 'pasianən nən laji bε -wee 'wɪ 'zʊ.

²⁶ -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nən o kaa bε wa'a 'wuanla -kanən 'va dɪε, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'Wɪ 'nən 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le 'fluba 'ji bε, ka'a tian -a ta vɪε dʊʊ? Kɔɔ tʊ nən Bali a yiba "kpizrɛnnən 'va ɛn e 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ bε, yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, ɛn an ya Izak -le Bali -a, ɛn an ya Zago 'le Bali -a.»

²⁷ Tʊ nən Bali 'wɪ zɪε -a ve bε, te -kaa tranun zɪε o kaa -a -nan 'mən. 'Pian Bali "le 'va bε, o yɪε a "man tian, kɔɔ Bali a minnun nən o yɪε cɪ "man "bε -wee Bali -a, e 'ka minnun nən o kaa bε -wee Bali -a di. -Yee "wɛan ka'a 'wɪ 'tʊ -ci manlɛ "fo "dɪ.»

-Mɛ "wɪ 'bɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ wɪ -dan a?

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

²⁸ 'Fluba 'ci vɪzan -tʊ -sa zɪε -a 'man. Zɪ yaa 'yɪ 'nan Zozi -a -ci 'vɪ Saduze 'nən lɛ fɛnyian bε, e pli Zozi man, ɛn yaa laabʊ -yrɔ 'nan: «Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnən bε, -a "cɛn 'bɛ cɪ "va -dan?»

²⁹ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le -peinun pɛɛnən 'va bε, -pei -dan nən 'gʊ:

⟨Izraɛl 'nən,

'ka "trɔɛn "tɔ!

-Kaa 'san Bali

'bɛ cɪ Minsan -a 'e 'tɔwli.

³⁰ ɛn 'i Minsan 'bɔ nən 'yie Bali -a bε,

-a yɪ "yɪ 'i 'bli pɛɛnən 'a!

'I yɪ "yɪ 'yie 'wɪ drɛdɪ pɛɛnən 'a!

'I yɪ "yɪ 'yie cɪ "nrɔndɪ pɛɛnən 'a!

'I yɪ "yɪ 'yie 'plɛblɛ pɛɛnən 'a!⟩

³¹ ɛn -a "flizan nən 'gʊ:

⟨'I bɔɛzan -tʊ yɪ "yɪ

"le 'yie 'wɪ 'zʊ!>

Bali -le -pei -tə wɪ pee -dan 'ka 'mlian -pei "fli zɪε o da dɪ.»

³² Εὐ 'fluba 'ci vɪzan -a 'vɪ -yrε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, yia 'vɪ fɛnyian. 'Yie tin a 'nɔnnɔn -a vɪdɪ -a 'nan, Minsan 'bε cɪ Bali a 'e 'tʊwli, -a pee "ka "dɪ.

³³ -Yee "wεan min 'e Bali yɪ "yi 'e 'bli pεεnɔn 'a, 'lee 'yee ci "nrɔndɪ pεεnɔn 'a, 'lee 'yee 'plɛblɛ pεεnɔn 'a! Εὐ 'e bɔεzan -tʊ yɪ "yi "le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zʊ! 'Wɪ zɪε -a drɛdɪ -dan "mlian 'sraga nɛn waa 'tε 'ble Bali ε bε, -a da. Εὐ -a -dan "mlian 'sraga pεεnɔn bʊdɪ Bali ε da.»

³⁴ Ζɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, min zɪε yaa -sru 'vɪ 'wɪ 'tɔdɪ -a bε, εn e 'nan -yrε 'nan: «E -fʊ "wεnnɔn -e Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e pou 'sia 'i 'va.» "Bε -sru 'wɪ laabʊdɪ -yrɔ "cin 'ka "nyian -tɔε min -tʊ ji dɪ.

-Tɪ -pɪ nɛn Crizi -a

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵ Zozi a 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. Εὐ yaa 'vɪ -wɪε 'nan: «E drε 'kɔ εn 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a David kluda min -a?

³⁶ Kɔɔ David 'bɔ -a 'vɪ, tʊ nɛn Bali lei 'saun 'ta 'tɔ "man "bε, -a 'nan:

«Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san ε 'nan:

'I 'nyran 'an 'pε "yi "da -trilii,

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

³⁷ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bε, e drε 'kɔ εn 'bε -kɔan David kluda min -a?»

Min "kaga "trɔεn "a 'e 'tɔdɪ -yrε ci "nrɔndɪ -a.

³⁸ Εὐ yaa 'vɪ "nyian 'yee 'wɪ "paadɪ 'bɔ 'va 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! -Te 'ka 'wɪ drε "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zʊ! O -tɔdɪ ye "yi -tralε -gblɔnun nɛn

fɛnyian bɛ -a -ji. ɛn waa ye "yi "le 'nan min 'e o 'tɔ bɔ -guada.

³⁹ -Te e ya cin yi 'kuin -a oo, ɛn -te e ya "fɛdi da -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn waa 'sidɪ ye "yi.

⁴⁰ O fɛnun "sia -calenun lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'o Bali trɔ 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o o "sia min tɪgli 'a. 'Wɪnun zɪɛ -a drɛdɪ -le "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ 'kpa.»

-Cale seezan -le fɛ -nɔndɪ 'wɪ

(Lk 21.1-4)

⁴¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ -nyɛnlɛa -gbogbo nɛn minnun "lala -sɛan "ji Bali -le vɛ -a bɛ -a "srɔn. Minnun nɛn o cɪ "lala -sɛnnan -ji bɛ, e o -nanjɛndɪ 'sia. Fɛnɔn "kaga "ta, ɛn o "lala -sɛn -ji "kaga.

⁴² "Bɛ -sru ɛn -cale seezan -tɔ -ta, e -bablu 'wlɛ 'tɔdɔ -fɔ -ji "fli.

⁴³ -A -nan nɛn Zozi 'e -srunɔn laabɔ 'e "srɔn, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgli 'a 'nan, -cale seezan 'labɛ, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mlin minnun pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gɔɛ o da.

⁴⁴ Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gɔɛ, "lala a -wlɔ "kaga. 'Pian lɪ 'labɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn -yrɔ -yee fɛ -bli "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

13

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ

(Mt 24.1-4; Lk 21.5-7)

¹ Zozi a bɔlanan Bali -pan 'kuin, ɛn -a -sruzan 'tɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, "i 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyian -a. ɛn waa -tɔ -dandan 'e pɛɛnɔn.»

² En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'kɔn -dandannun nɛn kaa -sɪ -fɔa 'labɛ, yi nɛn o -wiiman bɛ, e ya -tanan bɔdɪ -a. -A -tɔ -kɔlɛ pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tɔ 'ka -fo 'e bɔɛzan da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e 'trɛda -nyan tɔ 'e bɔ

(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

³ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ -nyɛnlɛa Olivie pɔn da te -a yra a Bali -pan 'kɔn da zia. -A -nan nɛn Piɛri, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Andre 'wɪ laabɔ -yrɔ 'o 'saza yei. O 'nan:

⁴ «'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'gɔɛ, tɔ "cɛn "man nɛn e dra? En -mɛ "man nɛn, waa -kɔnnɛn "ye 'nan 'wɪnun zɪɛ o "ta dra? 'I vɪ 'kɔɛ!»

⁵ Zozi -a vɪdɪ 'sia -wlɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tɔ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ!

⁶ Min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -a. En o -taa minnun "kaga see "paalɛ -e 'o 'si -si tɪglɪ da.

⁷ Ka -kuli -tan wɪnun maan, ɛn ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wɪnun maan. 'Wɪnun zɪɛ te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ -wɛɛ dra 'e 'flin, 'pian 'trɛda -nyan tɔ "cɛɛ dɪ.

⁸ 'Lɛglɔn 'tɔ -ji 'nɔn -taa 'wunlɛa 'lɛglɔn 'tɔ -ji 'nɔn man, ɛn mingɔnnɛn trɛ -tɔ -taa 'wunlɛa mingɔnnɛn trɛ -tɔ man. 'Trɛ -taa 'nyɔɔnlɛ fɛ "kaga "nan, ɛn dra -dandan -taa "minnun -tɛɛɛ. 'Wɪ yɪdɪ pou sianan "nɛn. 'Pian -a pɛɛnɔn zɪɛ e ya "le 'nan 'nɛn 'yadɪ -le ci -yaa pou sianan 'zɔ.

⁹ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Minnun 'ka "kuan -e 'o -kɔ 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da. Zuif 'nɔn -taa 'ka 'sɔnlɛ sɔnba "a 'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. En "nyian bɛ, minnun -taa "kɔlɛ 'ka 'a -kɔnmandannun 'lee

mingənnənnun cəin -da 'mən "wəan. -A -nan nən ka dra 'mən 'wɪ 'nan yɪnən 'a o 'lɛ.

10 Kəɔ Bali -le 'wɪ 'nənnən fuimlan "man 'lɛglən 'tʊdʊ pɛɛnən 'ji, 'vaa -e 'trɛda -nyan tʊ 'e bə.

11 -Te minnun 'ka 'kun, ɛn o -kʊ 'ka 'a tin 'banən 'cəin -da bɛ, 'wɪ nən kə 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kən 'ka 'ji dɪ! 'Pian 'wɪ nən Bali -a -cin -təa 'ka 'ji, te -a tʊ 'bə bɛ, -a 'bə nən 'ka vɪ! Ya'a 'taa 'silɛ 'ka 'bə 'va dɪ, 'pian Bali lei 'saun 'bɛ "paa 'ka 'le.

12 "Bʊɪ -mie -taa 'e 'bə 'fli "bʊɪ -nənɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn 'nɛn "tɪ -mie -taa 'yee 'nɛn 'nənɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn 'nənnun -mie -taa 'wunɛa 'o "tɪnun 'lee 'o "bʊnun man 'nan minnun 'e o -tɛɛ.

13 Ka drɛ 'mən vɛ -a -le "wəan bɛ, min pɛɛnən -taa 'nanɛ 'ka man, wa'a 'taa 'ka ylɛ 'yi "dɪ. 'Pian min nən e -tə 'plɛblɛ, ɛn e 'bə -a 'le 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ 'ji.»

*Tʊ nɛn 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da "bɛ, Zozi -a 'wɪ 'vɪ
(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)*

14 «Tʊ -tʊ -taa "bəɛ bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "nənnən -taa "kənɛ fɛnan nən e 'ka "le 'e 'kən dɪɛ -a -nan. Min nən e 'fluba 'gʊvɛ -a ta ve bɛ, 'e 'ci man 'kpa! Tʊ nɛn 'wɪ zɪɛ kaa 'yɪ drɛnan Bali -pan 'kuin bɛ, minnun nən o cɪ Zude 'lɛglən 'ji bɛ, 'o flən 'bli, 'o 'kʊ pənnun yei!

15 ɛn -te min a bei "bɛ, te 'e -wɪa 'yee 'kuin -e 'e 'kʊ fɛ -tʊ 'sia dɪ!

16 ɛn -te min a fei bɛ, te 'e li 'e da 'fla -e 'e 'kʊ 'yee -tralɛ 'si 'yee 'kuin dɪ!

17 Lɪmənnun nən o -pən cɪ 'o man tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'lee lɪmənnun nən 'nɛn 'nyən -mlian -wɪɔ tʊ zɪɛ -a man bɛ, -wee yra yɪdɪ "mlianla "da.

18 'Ka Bali trʊ 'ba 'nan, te 'wɪ zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn tʊ -man dɪ!

19 Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔʌn -dan 'kpa tʊ zɪɛ -a man. Zɪ Bali 'trɛ drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛɣv yi -a bɛ, -a sɔman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drɛɛ dɪ. ɛn 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka 'dra "nyian 'li 'trɛda "fo "dɪ.

20 Yinun nɛn 'wɪnʊn zɪɛ o dra "da "bɛ, Minsan Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛɛ dɪɛ, "te min -tʊ -wulo 'ka -taa bɔɛa "va "dɪ. 'Pian minnʊn nɛn e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -wee "wɛʌn e yinun -mie cɛɛn "da.

21 -Te min -tʊ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a 'gʊ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya -miɛn bɛ, te 'ka yi -tɛra "da "fo "dɪ!

22 Kɔɔ minnʊn nɛn o 'wlu -sɛʌn 'nan 'wɛɛ cɪ Crizi -a bɛ, o -taa "kɔnɛ 'trɛda. ɛn minnʊn nɛn o 'wlu wɪnʊn vɛ, te waa vɛ 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa bɛ, o -taa "kɔnɛ "nyian. O -taa 'ɛbo "fɔ wɪ -dandan 'lee -cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛɛ. Waa dra 'nan, -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ -e 'o minnʊn nɛn Bali o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, o 'si -si tɪɣɪ da.

23 'Cee vɛ bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa! An 'wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'cɛɛ 'va.»

Blamin -pɪ -tadɪ -le 'wɪ

(Mt 24.29-44; Lk 21.25-33)

24 «-Te 'wɪ yɪdɪ -dan zɪɛ, e cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nʊn tɔʌn yɪdɛ yra klun -tɔala, mɛn 'bidɪ 'e 'le -tɔa,

25 mɛn crɛnnʊn "sia laji, o -tɛɛmlan "tra, ɛn laji fɛnʊn pɛɛnɔn nɛn 'pleɛɛ a -wɔ "bɛ, o "sia 'o 'klu -ji.

26 Tɔʌn te minnʊn pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ye -tanʌn 'lolu -koei "da. 'Pleɛɛ -dan -kɔʌn 'an 'lɔ, ɛn 'tɔ -dan -kɔʌn 'an 'lɔ.

27 Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, an o "paa -sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan -e 'o minnʊn nɛn an o 'si "va 'mɛn vɛ -a bɛ, o o cin yɪ. Fɛ -tʊ -nan 'ka 'fo 'trɛda, te wa'a min 'silɛ 'bɛ 'nan dɪ.

28 'W₁ n_{en} e dra fijie yiba "l_ε b_ε, 'e dr_ε 'cee 'w₁ -k_oo_n "manv_ε -a! -Te -a 'la nrindi 'sia "da "b_ε, kaa -t_oa 'nan 'munmun t_o a -tan_{an} b_od₁ -a -kogo.

29 -A -t_owli "n_{en} "nyian, 'an 'b_o Blamin -p₁ -tad₁ -le v_ε -a. -Te ka 'w₁nun n_{en} maan 'v₁ 'c_{εε} b_ε, -a 'y₁ dr_{en}an b_ε, 'ka -t_o 'nan 'an 'tad₁ a b_onan -kogo!

30 Maan ve 'c_{εε} 'w₁ t₁gl₁ 'a 'nan, 'ka -naagon_on 'g_vε, ka'a 'c_εan -kaad₁ man 'vaa -e 'w₁nun z₁ε 'o dr_ε d₁.

31 Labli 'lee 'tr_ε 'nyan t_o a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li 'trilii.

32 T_o n_{en} an -taa "man "b_ε, blamin -t_o 'ka -a t_oa "fo "d₁. E_n Bali -le 'pasian_on n_{en} laji b_ε, wa'a t_oa "fo "d₁, e_n 'an 'b_o Blamin -p₁ ma'an t_oa "fo "d₁, 'pian 'an "t₁ 'b_ε -t_oa 'e 't_owli.

33 -Yee "w_εan 'ka y₁ε -t_o 'ka 'f₁i -va! Te 'ka y₁ -t_ε d₁! K_oo t_o n_{en}, 'w₁ z₁ε e dra "man "b_ε, ka'a t_oa d₁.

34 -A -k_oo_n "man w₁ n_{en} 'g_v. Min -t_o 'b_ε "ta -ko 'ta -k_oo_bli w_onan. E 'yee 'k_on 'p_εba 'w_o 'e 'sun_on 'l_o. Min -t_o 'lee 'yee 'nyranman -a 'b_o n_{en} yaa -n_on o -t_od_o p_εε_on l_ε. E_n yaa 'v₁ min n_{en} 'e y₁ε -t_oa -kl_on -y_rε "n_{en} "b_ε, -y_rε 'nan, te 'e y₁ -t_ε d₁.

35 -A -t_owli "n_{en} "nyian 'cee v_ε -a. -Yee "w_εan te 'ka y₁ -t_ε d₁! K_oo t_o n_{en}, 'k_on san lia 'e da "man "b_ε, ka'a t_oa d₁. -Te funninmlan n_{en} o_o, -te bada n_{en} o_o, -te mann_{en} t_εd_ε -a n_{en} o_o, -te bodrun n_{en} o_o, ka'a t_oa d₁.

36 -Yee "w_εan te 'ka y₁ -t_ε d₁! "T_og_o e 'b_o 'ka man kligli te ka ya y₁ -t_{en}an.

37 'W₁ n_{en} an c₁ -a v₁nan 'c_{εε} 'g_vε, e ya min p_εε_on 'le v_ε -a. Te 'ka y₁ -t_ε d₁!»

Zuif 'nən 'tanən 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tε
(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

¹ Zuif 'nən tranun -le 'si nən waa 'wυ nəanba -ji bε, -a "fedi yi -fυ "fli -e 'e bə. "Fedi zιε -a da nən minnun 'kpəun nən 'mannyan 'ka "va "dιε -a -ble. Tυ zιε -a man bε, te Bali -pannən 'tanən 'lee 'fluba 'ci vιnən a Zozi 'man -fənan 'nan, -e 'o 'kun ci 'cən 'a -e 'o -tε.

² 'Pian waa 'vι 'o cin yei 'nan: «Te -kaa drε "fedi yi da dι! "Təgə minnun 'o -nan yι -e 'o 'wluan -kaa man.»

Lımən -tυ 'wι 'yi drε Zozi lε
(Mt 26.6-13; Zan 12.1-8)

³ Zozi a Betani. E ya Simən nən -kogobe a "nən "man "bε -yee 'kuin 'e -nyrandi fənun -sru. -A -nan nən lımən -tυ pli Zozi man 'e 'lə le -pənən 'tυ -a. -Laziglə nən waa laabo nard bε, e ya -ji. E 'ka 'e baadi fε -tυ -a dι, εn -a 'fle a 'pleble 'kpa. Yaa 'lε 'sυ, εn yaa -sən Zozi 'win -ji.

⁴ 'Wι zιε e 'nan min -mienun man, εn waa 'vι 'o cin yei 'nan: «-Mε "le "wεan nən e -laziglə 'kpa bε -a srε 'e "tun?

⁵ -Laziglə 'labε yaa -taan paan. -A 'fle bəa yi -yaa yaaga 'nyranman "lala -a, -e 'o -pli 'yalε -tənən man.» Εn o 'wι bli lımən zιε -a va.

⁶ 'Pian Zozi -a 'vι -wlε 'nan: «'Ka lι 'labε -a 'tυι flu! -Mε "le "wεan nən, ka 'wι -təa "man? E 'wι 'yi drε 'mən.

⁷ 'Yalε -tənən a 'ka 'va tυ pεənən man. Εn tυ nən e 'sə 'cεε bε, ka -kəlaman 'wι 'yi "drədι -a -wlε. 'Pian 'mən vε bε, an 'ka 'ka 'va 'gυ tυ pεənən man dι.

⁸ 'Wι nən e -kəlaman -a bε, -a 'bə nən yaa drε. -Laziglə nən yaa -sən 'an da 'gυε, 'an 'man nən yaa drε 'nan -e 'waan wυ -a.

9 Maan ve 'cεε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fεnan pεεnɔn nɛn minnun Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve 'trɛda bε, 'wɪ nɛn lɪ 'gʊε yaa drε bε, waa -nan 'sinan "paa, εn -yεε -maan 'lɔɔ -e lɪ 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

*Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va
(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)*

10 "Bε -sru εn Zozi -srunɔn 'fuda "fli 'va min -tʊ nɛn waa laabo Zudazi Karioti bε, e -kʊ Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, 'nan -e 'e Zozi 'nɔn -wlε.

11 Zi e 'wɪ zɪε -a 'vɪ -wlε "bε, e o ci nran. -A -nan nɛn o -tɔ "da 'nan, 'o -taa "lala -nɔnlε -yrε. Yi zɪε -a da nɛn Zudazi -a man -wεεdɪ 'sia 'nan, tʊ "yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ lε.

*Zozi 'lee 'e -srunɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdi
bl
(Mt 26.17-30; Lk 22.7-20; Zan 13.21-30)*

12 "Fɛdi nɛn Zuif 'nɔn 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪε, -a -ble "da "bε e 'bɔ. -A yi tɛdɛ da nɛn o 'blanun -tεεman -e 'o tranun 'si nɔnba -ji "fɛdi -blɪ. Εn Zozi -srunɔn -a laabʊ -yrɔ 'nan: «Nyin zia nɛn i ya "vale 'nan 'kʊ 'kʊ "fɛdi fεnun -tɔɛn 'yiε?»

13 Εn Zozi 'e -srunɔn "fli 'pa 'sia. Yaa 'vɪ -wlε 'nan: «'Ka 'kʊ Zeruzalem! Ka bɔa min -tʊ man. 'Yi 'tɔbɔ -kɔan -yrɔ. 'Ka -sɔɔnla -a -sru!

14 'Kɔn nɛn, e wla 'ji bε, 'ka vɪ -a san lε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'kʊ laabʊ 'i 'lɔ 'nan, 'kɔn "bʊ "nɛn 'kʊ 'vale 'an -srunɔn 'a, kʊ -kaa tranun 'sidɪ nɔnba -ji "fɛdi -ble -ji bε, e ya nyin zia?»

15 E -taa 'kɔn "bʊ -dan tʊ -kɔɔnlε 'cεε 'kɔn 'ta lou, te -a -ci a 'e drɛdɪ 'va. Fε zɪε -a -nan nɛn 'ka -cee fεnun -tɔɛn!»

16 -A -nan nen -a -srunon z1ε, o -ku 'fla. Waa 'y1 'le z1 Zozi -a 'v1 -w1ε "bε, -yee 'w1 'zυ. En o 'si nōanba -ji "fedi fenun man dre.

17 Z1 funninmlan 'pla bε, εn Zozi 'ta 'o 'vale 'e -srunon 'fuda "fli "a.

18 Tυ nen o yra fenun -sru "bε, εn Zozi -a 'v1 -w1ε 'nan: «Maan ve 'cεε 'w1 t1gl1 'a 'nan, -kaa nen -kaa c1 fenun -blinan 'gυε, 'ka 'va min -tυ 'bε -taa 'an 'nōn1ε minnun 1ε.»

19 -A -srunon 'ta dre 'trōdrō, εn waa laabυd1 'sia -yrō "tυdυ 'nan: «'An 'bō nen?»

20 En Zozi -a 'v1 -w1ε 'nan: «'Ka min -fuda "fli "nen, -kaa c1 fenun -blinan 'e cin va 'gυε, 'ka 'va min -tυ nen.

21 'W1 t1gl1 nen, Blamin -p1 "ta -daa "kalε "le z1 waa cren -tε Bali -le 'fluba 'ji bε -yee 'w1 'zυ. 'Pian min nen, e Blamin -p1 -nōan "minnun 1ε bε, 'w1 -taa "bō1ε -a san man. E ya paan -a san -le 'w1 "y1 "a -e 'o v1ε 'o -ya d1.»

22 O -fυ fenun -blinan, εn Zozi 'kpōun 'si. E Bali muo "fō, yaa "nen jεen, εn yaa -nōn -w1ε. E 'nan -w1ε 'nan: «'Ka 'si! -Nyren 'gυε, 'an 'kō1ε nen!»

23 "Bε -sru e 'kulenen nen rεzen -wen c1 -ji bε -a 'si. E Bali muo "fō, yaa -nōn -w1ε, εn waa mlin 'o pεenōn.

24 Yaa 'v1 -w1ε 'nan: «-Nyren 'gυε, 'an nyen nen. -Yεε "ta -sεanla -e 'e dre min "kaga -pli "vε -a "nyian Bali man 'e 'pee.

25 Maan ve 'cεε 'w1 t1gl1 'a 'nan, ma'an "nyian rεzen -wen pee mlīan d1 -trilīi, -e y1 nen maan -mlīan 'e 'pee Bali -le mingōnnen treda bε 'e bō.»

26 Z1 o cεen fenun -blhd1 man bε, o Bali 'tō bō "dre "fō. En o -ku Olivie pōn da.

*Zozi -a 'vɪ 'nan Piəri "sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zan 13.36-38)*

²⁷ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka pɛɛnɔn 'ci -taa "srɛɛ -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,

e 'bla -sru "pinzan -tɛa

-e 'blanun 'o fuila "man.»

²⁸ 'Pian "bɛ -sru, -te an wluan 'kanɔn 'va bɛ, an -tɔala 'ka 'lɛ Galile 'lɛglɔn 'ji.»

²⁹ ɛn Piəri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te 'yie "wɛan min pɛɛnɔn 'ci srɛman -e 'o 'si 'i -sru "bɛ, ma'an 'sia 'i -sru "fo "dɪ.»

³⁰ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -pei 'bɔ 'gʊɛ -a man bɛ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e mannɛn "flizan 'e 'wɪ.»

³¹ ɛn Piəri -a 'vɪ "nyian 'nan: «-Te e ya 'nan kʊɛ -kaa 'kʊ 'vale 'yia oo, ma'an dra zɪ "fo "dɪ.» ɛn -a -srunɔn pɛɛnɔn "o 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'vɪ "nyian.

*Zozi 'kʊ Bali trʊ 'balɛ Zezemani
(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)*

³² "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla fei nɛn waa laabo Zezemani bɛ -a da. Yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka 'nyran 'gʊ! An "ta -ko Bali trʊ 'balɛ.»

³³ E Piəri, 'lee Zaji, 'lee Zan -fɔ 'e -sru, ɛn o -kʊ waa. -A -nan nɛn nyɛn Zozi 'cɛndɪ 'sia ɛn "klan -dan 'kpa -a -tɛdɪ 'sia.

³⁴ ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'An 'ta nɛn e dre 'trɔdrɔ 'gʊɛ, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fʊ 'gʊ! Te 'ka yi -tɛ dɪ!»

³⁵ E pli 'e 'lɛ "wɛnnɔn, e blula "tra, ɛn e Bali trʊ 'badɪ 'sia 'nan, -te e -kɔlaman dɛdɪ -a bɛ, tʊ -wliɪdɪ 'gʊɛ 'e 'si 'e man -kɔɔbli.

36 Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ -baba! I -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a. 'Kulenɛn nɛn 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji 'gʊɛ, 'i drɛ -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e drɛ 'an 'ci 'sɔ wɪ -a dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

37 ɛn e 'li 'e da, e 'bɔ 'e -srunɔn yaaga 'bɔ man, te o ya yɪ -tɛnan. -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ Piɛri lɛ 'nan: «Simɔn, i yɪ -tɛ 'va? Yi'a -kɔlale -e 'i tʊ "wɛnnɛn 'gʊɛ -a drɛ, te 'i yɪɛ a "man "dʊʊ?

38 Te 'ka yɪ -tɛ dɪ! 'Ka Bali trʊ 'ba, "tɔgɔ 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'ka 'man yɪ! Blamin a "va 'nan 'e 'wɪ "yɪ "dra, 'pian -a 'pɛblɛ 'ka -yrɔ "dɪ.»

39 "Bɛ -sru ɛn e -kʊ "nyian Bali trʊ 'balɛ, te e 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a vɛ.

40 ɛn e 'li 'e da 'e -srunɔn 'va. E 'bɔ o man "nyian yɪ -tɛnan. Kɔɔ o yɪɛ 'cibɛn -tɔ. ɛn wa'a 'wɪ 'tʊ yɪɛ -e 'o vɪ -yrɛ "dɪ.

41 Zozi 'cɛin yaagazan da bɛ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Ka yɪ -tɛa tian, te ka "flianla 'ka man -a -trɔɔ? E -nyan, -a tʊ 'bɔ "mɛn. Minnun "ta -daa Blamin -pɪ -nɔnlɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn lɛ.

42 'Ka 'wɪluan lou, -e -kaa kʊ! Min nɛn e "ta 'an -nɔan "minnun lɛ bɛ, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

43 Zozi 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, tɔɔn ɛn Zudazi nɛn -a -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tʊ -a bɛ, e 'bɔla. -Wɛɛ cɪ 'o 'vale min "kaga "a, ɛn sɛnnun 'lee yibanun a -wɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun 'bɛ o 'pa 'sia.

44 Zudazi nɛn e wlɛ -fɔ bɛ, yaa 'vɪ 'e 'cɛn minnun zɪɛ -wlɛ 'nan: «Min nɛn an -atu -tɛ "man "bɛ, te Zozi nɛn. -A 'bɔ nɛn 'ka 'kun -e 'ka 'kʊ -a! 'Pian 'ka 'kun "man 'kpa!»

45 -Yee "wεan zι e 'bɔla bε, tɔɔn εn e pli Zozi man. E 'nan -yɾε 'nan: «'An 'san.» Εn e -atu -tε "man.

46 -A -nan nεn minnun nεn o ci waa bε, o Zozi 'kun.

47 Tɔɔn minnun nεn -nan bε, -a -tυ 'yee sεn 'sɔ 'ji, εn e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tυ "trɔεn cεεn.

48 Zozi -a 'vι -wλε 'nan: «-Mε "le "wεan nεn ka -ta 'an 'kunε 'ka 'lɔ le sennun 'lee yibanun -a 'le ka -ta crinzan -sru?

49 Tυ pεεnɔn man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, te an 'wι "paaman minnun ji, εn ka'an 'kunε dι. 'Pian 'wι pεεnɔn zιε, e drε -e 'wιnun nεn 'e 'crεn -tεdι Bali -le 'fluba 'ji bε 'e 'lε sɔɔ.»

50 -A -nan nεn -a -srunɔn pεεnɔn 'wi "man -a -sru, εn o flan bli.

51 -Gobonεn 'tυ sɔɔnla Zozi -sru 'e 'ta le sɔ -tɔwli "cε "a. Minnun -a 'kun,

52 'pian e 'si 'yee sɔ man, εn e flan bli 'e plɔdι.

Minnun -kυ Zozi 'a tin 'banɔn 'lε

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.13-14, 19-24)

53 Minnun -kυ Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan -dan 'va. Bali -pannɔn 'tanɔn, 'lee min cejenun, 'lee 'fluba 'ci vιnɔn 'o cin 'yι fε zιε -a -nan.

54 Pieri -fυ -kɔɔbli, εn e -kɔla Zozi -sru -trilii, εn e wla Bali -pannɔn 'tazan -dan le -klɔn -ji. E -nyran -a 'sunɔn yei, te e 'tε "klanman.

55 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee tin 'banɔn pεεnɔn 'wι 'tυ -wεεdι 'sia 'nan -e 'o 'pa Zozi da -e 'o -kɔla -a -tεdι -a -le "wεan. 'Pian wa'a 'wι 'tυ yιε "fo "dι.

56 Min "kaga 'wlu 'sεn Zozi man, 'pian o wei 'ka drεlε -tɔwli "dι.

57 Min -mienun wluan εn o 'wlu 'gυε -a -sεn "man. Waa 'vι 'nan:

58 «Kυα 'yι -a vιnan 'nan: <Bali -pan 'kən nən blamin -pε -a -tə bε, maan -wia, -e 'an pee -tə yi yaaga 'wlu. 'Kən nən blamin "cεε -tə 'e 'pε -a dιε, -a 'bə nən maan -təa.> »

59 'Wι 'bə zιε 'bε da oo, minnun wei 'ka "nyian drελε -təwli "dι.

60 Εn Bali -pannən 'tazan -dan wluan, e -tə minnun yei, εn yaa laabυ Zozi 'lə 'nan: «'Wι nən minnun -a ve 'i man bε, yi'a sia "va "dub?»

61 'Pian Zozi 'ta -fə flu, ya'a 'wι 'tə 'silε "da "dι.

Εn Bali -pannən 'tazan -dan -a laabυ -yrə "nyian 'nan: «Min 'sizan 'wι 'ji Crizi nən 'yia? Bali -pι nən 'yia?»

62 Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «-Inyan, -a 'bə nən 'maan. Εn 'ka pεεnən, ka -taa Blamin -pι yιλε 'e -nyrandι 'pleble pεεnən 'san Bali -pε "yi "da. Εn ka -taa -a yιλε 'sinan laji "lolu -koei "da.»

63 -A -nan nən Bali -pannən 'tazan -dan 'e 'ta sə 'fυl 'bυ, εn yaa 'vι 'nan: «-Kaa 'ka "nyian -yee 'wι 'nan yιzan pee -va "fo "dι.

64 Bali srən nən yaa 'wυ bε, kaa 'man. "Ka "ve -ji 'nən?»

Εn minnun -a 'si "va -yrε 'nan: «E 'sə -ka vε -a.»

65 Εn min -mienun 'le 'yi 'sɛndι 'sia Zozi da. O sə 'pa -a yra, εn o 'pa 'fə -a yra, te waa laabo -yrə 'nan: «Bali 'lewei vιzan, -tιε fε tuv 'yιε? 'I -kəən 'kυε!» Εn Bali -pannən 'sunən -a 'kun, te o -ko -a -səndι -a.

Pieri yəə "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dι

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

66 Tυ zιε -a wlu bε, te Pieri a tian -klən -ji. Εn Bali -pannən 'tazan -le nəan lımən -tə -ta.

67 E Piəri 'yɪ 'tɛ "klannan. Yaa -nanjɛɛn tɛin, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ "nyian Nazareti min Zozi -sruzan 'tɔ nɛn 'yia.»

68 'Pian Piəri yɔɔ "da. E 'nan: «'Wɪ nɛn i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ, ɛn ma'an ci man dɪ.» Tɔɔn e 'wluan, e -kɔ bei -sia, ɛn mannɛn -tɔ wɪ.

69 "Bɛ -sru nɔan lɪmɔn zɪɛ, e Piəri 'yɪ "nyian, ɛn yaa vɪdɪ 'sia minnun nɛn o cɪ -nan bɛ -wɛ 'nan: «Min 'lagɔɛ e ya 'o 'va.»

70 Piəri yɔɔ "da "nyian.

Fɔɔnɔn minnun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, waa 'vɪ "nyian -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn. 'I 'bɔ 'gɔɛ, -a -sruzan 'tɔ nɛn 'yia, kɔɔ Galile min nɛn 'yia.»

71 Tɔɔn Piəri -a vɪdɪ 'sia: «-Te 'wlu nɛn maan -sɛan "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labɛ -a tɔa "fo "dɪ.»

72 'Nun tɔɔn mannɛn "flizan wɪ. 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Piəri lɛ bɛ, -a -cin -trɔa Piəri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Vaa -e mannɛn "flizan 'e 'wɪ bɛ, te yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yi'an 'tɔa dɪ.» Tɔɔn e -wuɔdɪ 'sia.

15

Minnun-kɔ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ (Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zan 18.28-38)

1 Zɪ tɔ cɛɛn bodrun bɛ, ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn nɛn o ya Zuif 'nɔn 'le tin 'banɔn 'a bɛ, o wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi yrɪ, -e 'o 'kɔ -a -nɔn Rɔm min -kɔnmandan Pilati lɛ.

2 Pilati -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Nyɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

3 ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ "kaga 'pa Zozi da.

4 -A -nan nɛn Pilati -a 'vɪ -yrɛ "nyian 'nan: «Yi'a 'wɪ 'tʊ ve dʊʊ? 'Wɪnʊn nɛn, waa "paa 'i da bɛ, yi'a maan dʊʊ?»

5 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da "dɪ. 'Wɪ zɪɛ e Pilati 'kan.

*Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!
(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Zan 18.39-19.16)*

6 Lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ bɛ, -kɔnmandan "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Pʊ 'kɔnzɔn nɛn minnun cɪ "va 'nan 'o 'si "man "bɛ, -a man nɛn e "sia.

7 Lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, min -tʊ nɛn waa laabo Barabazi bɛ, te e ya -pʊ 'kuin 'o 'vale 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn nɛn, o 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, ɛn o min -tɛ 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ waa.

8 Minnun "kaga "kʊ Pilati -va, ɛn 'wɪ nɛn yaa dra -wɛ -wee "fɛdɪ da -tɪdɪ bɛ, waa laabʊ -yrɔ.

9 Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «Ka ya "vale 'nan, 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn man?»

10 Kɔɔ Pilati -a -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, Bali -pannɔn 'tanɔn "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wɛan nɛn o -ta Zozi 'a 'yrɛ.

11 Bali -pannɔn 'tanɔn -tɔa minnun man, -e 'o vɪ Pilati lɛ 'nan, Barabazi man nɛn 'e 'si.

12 ɛn Pilati -a laabʊ minnun "kaga zɪɛ -wɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn ka cɪ 'nan, 'an drɛ min nɛn kaa laabo Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn bɛ -yrɛ?»

13 -A -nan nɛn o paan 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

14 Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ "cɛn "nɛn yaa drɛ?»

'Pian o paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

15 Minnun ci "nrandi 'sɔ Pilati lɛ, -yee "wɛan e 'si Barabazi man. En e Zozi 'nɔn 'yee 'sounjanun lɛ 'nan 'o -sɔn -ngble -a, -e 'o 'kɔ -a -pɛin yiba "plan da.

*'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wɔ
(Mt 27.27-31; Zan 19.2-3)*

16 'Sounjanun -kɔ Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. En o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ "man.

17 O mingɔnnɛn -tralɛ -gblɔ 'tɛndɛn 'tɔ 'wɔ Zozi da. O lei 'tan, ɛn waa 'wɔ -a -wulo -man "le mingɔnnɛn kle 'zɔ.

18 -A -nan nɛn waa 'tɔ bɔdɪ 'sia, te waa ve 'nan: «Kɔi 'tɔ bo, Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn!»

19 Waa -sɔndɪ 'sia 'e 'wulo -man -cɛan -kɔ -a, te o 'le 'yɪ -sɛan "da. En 'o "pɔ -sɔnmlan "wlu, te o "kuannan -a 'lɛ.

20 Zi o cɛɛn -a sɛɛ wɔdɪ man bɛ, ɛn o mingɔnnɛn -tralɛ zɪɛ -a 'sɔ "da. O -yee sɔnun 'wɔ 'e da, ɛn o -kɔ -a 'nan -e 'o -pɛin yiba "plan da.

*Zozi -pɛinnan yiba "plan da
(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)*

21 'Sounjanun -kɔdɪ 'sia Zozi 'a, ɛn 'o cin 'yɪ Sirene min -tɔ -a. Waa laabo Simɔn, e "sia fei. Alɛzandre 'lee Rufus "tɪ "nɛn. 'Sounjanun 'tɔ Simɔn zɪɛ -a -sru "sa -a 'nan -e 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia.

22 O -kɔ Zozi 'a fɛnan nɛn waa laabɔ Gɔlgota bɛ -a -nan. Gɔlgota -ci nɛn 'nan, min -wulo klo.

23 -Wɛn nɛn waa baa 'yile nɛn waa laabo mire bɛ -a bɛ, o ya "vale 'nan 'o -nɔan -yrɛ. 'Pian Zozi 'ka -a mlinɛ dɪ.

24 ɛn waa pɛin yiba "plan da, "bɛ -sru ɛn o -yee sɔnun pli 'o cin yei. Waa drɛ 'lein 'wlɛ 'tuɔladɪ da.

25 Waa pɛin yiba "plan da bodrun te yidɛ wluan fɔɔ.

26 'Wɪ nɛn waa -tɛ "man "bɛ, waa crɛn -tɛ yiba 'fɔ da, ɛn waa pɛin Zozi 'ta lou. Waa crɛn -tɛ "da 'nan:

«Min 'gʊɛ,

Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn.»

27 O 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn "fli pɛin yiba "plan da. Waa -tʊ pɛin yiba "plan da Zozi 'pɛ "yi "da, ɛn waa -tʊ pɛin yiba "plan da -a -pɛ bʊ da.

28 ['Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan: «Minnun -taa -a 'silɛa 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan -a.»]

29 Minnun nɛn o -ciala fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o Zozi "srɔnman, te 'o 'wulo nyɔɔnman. Waa ve -yrɛ 'nan: «Ee! Yiɛ "cɛɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -tɔ yi yaaga 'wlu 'gʊ dʊb?

30 'I 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!»

31 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn "o sɛɛ 'wʊ "nyian. "O 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kɔlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ.

32 -Te e ya min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nɛn, e cɪ Izraɛl 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a bɛ, 'e 'si yiba "plan da! -Te 'kʊ 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, kʊ yi -tɛala "da.» ɛn min "fli "nɛn minnun o pɛin yiba "plan da Zozi "srɔn "bɛ, "o Zozi srɔn "nyian.

Zozi-ka-nan

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

33 Yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, ɛn klun -trɔa 'trɛ pɛɛnɔn da. E -fʊ zɪɛ -trilii, ɛn funninmlan yidɛ tɛɛnla.

34 Zɪ e 'bɔ zɪɛ, ɛn Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eloi, Eloi, lama sabatani?» 'Wɪ zɪɛ -a -ci nɛn 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

35 Min -mienun nen fe zɪɛ -a -nan bɛ, waa 'man, en o 'nan: «'Ka "trɔɛn 'pla! E ya Eli laabunan.»

36 'Sounja min -tɔ flɔn bli, e -kɔ sɔ 'silɛ, yaa 'wɔ 'wɛn 'wɛ 'cɛn 'va, yaa 'wɔ -cɛan -kɔ "nen, en yaa 'pa Zozi 'lɛbo "nen 'nan -e 'e 'yi flɔn "ji. En min zɪɛ e 'nan: «'Ka 'tɔ -e -kaa -nan yi, -te Eli -taa -a 'silɛ yiba "plan da -o.»

37 'Pian Zozi paan 'plɛblɛ, en 'e yiɛ 'lɛ 'wɔ.

38 -A -nan nen sɔ -dan nen 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fɔɪ 'bɔ 'ji "fli. E 'fɔɪ bɔdɪ 'sia lou, en yaa -sɛn "tra.

39 Zi 'sounjanun tazan nen 'e 'tɔdɪ Zozi 'lɛ bɛ, yaa -kanan 'yi bɛ, e 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, min 'labɛ Bali -pɪ nen.»

40 Fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan bɛ, lɪmɔn -mienun a 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te o yiɛ a -nan nun. Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Mari nen, e cɪ Zaji -gobonen 'lee Zoze "bɔ "a bɛ, o ya 'o yei.

41 Tɔ nen Zozi a Galile bɛ, lɪmɔnnun zɪɛ o sɔɔnla -a -sru, te o 'nyranman "paa -yrɛ. Lɪmɔn -mienun nen 'o 'vale Zozi nun -a, o -kɔ Zeruzalɛm bɛ, "o ya "nyian -nan.

Zozi wɔ -nan

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

42 Yi zɪɛ, yaa yi nen, en Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi "ta 'e pou "siala. -Yee "wɛan zɪ funninmlan 'pla bɛ,

43 Arimate min Zozeɸɔ -kɔ Pilati -va. E -pɔan 'kun 'plɛblɛ, en e toba -fɔ Pilati lɛ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ. Zozeɸɔ zɪɛ, e ya Zuif 'nɔn 'le 'wɪ tin 'banɔn 'va min -dan tɔ -a. En e ya -a man -pɛnnan 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia 'yee minnun da.

44 Pilati 'plo 'fɔ -a mandɪ -a 'nan Zozi 'ka 'va. En e min 'pa 'sia 'sounjanun tazan laabunan. Zɪ e -ta bɛ, en yaa laabv -yrɔ 'nan: «Zozi 'ka -a -nan 'mɔn?»

45 Zɪ Pilati 'sounjanun tazan wei 'man bɛ, en e Zozi pa -nɔn Zozeɸv lɛ.

46 Zozeɸv sɔ fɛnyian 'lɔ, e Zozi 'kadɪ 'si yiba "plan da, en yaa 'pa "man. -A -nan nɛn e -kɔ -a wɔlɛ -yrɛ nɛn waa 'bɔ puo -kɔlɛ ji bɛ, -a ji. "Bɛ -sru e -kɔlɛ -dan blu, en yaa -tɔ -yrɛ zɪɛ -a "nɛn.

47 Madala lɪ Mari 'lee Zoze "bɔ Mari bɛ, fɛnan nɛn o Zozi 'wɔ bɛ, waa -nan 'yɪ.

16

Zozi wluan -kanɔn 'va (Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zan 20.1-10)

1 Zɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi ciɪ bɛ, Madala lɪ Mari, 'lee Salome, 'lee Zaji "bɔ Mari -kɔ tɔɔ nɛn -a -koei "a 'nɔnnɔn bɛ -a 'lɔlɛ. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ko -a wɔlɛ Zozi man.

2 En 'mɔnnɛn yi nɛn 'flinla "yi -sru "yi "a bɛ, -a bodrun puunɔn, te yidɛ "ta wuanla bɛ, lɪmɔnnun zɪɛ o -kɔ -yrɛ da.

3 Waa vɪ 'o cin lɛ 'nan: «-Tɪɛ 'ta -tɔa -kɔlɛ -dan nɛn -yrɛ "nɛn "bɛ -a man -cɛɛ?»

4 'Pian "wɛɛ 'o yidɛ 'tɔ bɛ, waa 'yɪ 'nan, -kɔlɛ -dan 'bɔ nɛn -yrɛ "nɛn "bɛ, e ya 'e "bludɪ.

5 -A -nan nɛn o wla 'yrɛ 'bɔ 'ji, en o -gobonɛn 'tɔ 'yɪ. -Tralɛ -gblɔ 'fuvu a "da, en e ya 'e -nyrandɪ 'o 'pɛ 'yi "da. Nyɛn o cɛɛn.

6 'Pian min zɪɛ e 'nan -wɛ 'nan: «Te nyɛn 'e 'ka 'cɛn dɪ! Ka ya Nazaretɪ min Zozi nɛn waa pɛin yiba "plan da bɛ, -a -wɛɛnan. E 'ka fɛ 'gɔɛ -a -nan dɪ, e

wluan-kanon 'va. "Ka 'yiɔ, fɛnan nɛn waa 'pla "nɛn "bɛ, -a -nan nɛn 'gʊ.

⁷ "Ka 'kʊ -a vɪ -a -srunon 'lee Piɛri lɛ 'nan, e -trɔa o 'lɛ Galile. Ka bɔa "man "nan nun, "lɛ zɪ yaa 'vɪ 'cɛɛ 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.»

⁸ O 'bɔla 'yrɛ -ji "nyiandʊ flan -a, gligli o 'kun. ɛn wa'a -kɔlɛ -a -nan wɪ vɪdɪ -a min -tʊ lɛ dɪ, nyɛn 'plɛblɛ o cɛɛn 'lɛ "wɛan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala lɪ Mari lɛ

⁹ Zozi wluan-kanon 'va 'mɔnnɛn yi nɛn 'flinla "yi -sru "yi "a bɛ, -a bodrun puunon. 'E 'fli kɔɔn 'e tɛdɛ Madala lɪ Mari lɛ. Lɪ zɪɛ -a -sru "nɛn e -yʊ -wɪdɪ 'sɔravli "pin.

¹⁰ Minnun nɛn o cɪ "nɛn Zozi -sru "bɛ, trun -fɔ o pɛɛnɔn man, tɛ o ya -a -wuɔnan, ɛn lɪ zɪɛ e -kʊ -a vɪɛ -wɪɛ.

¹¹ 'Pian zɪ yaa 'vɪ 'nan, Zozi a 'e 'belɪdɪ bɛ, wa'a yi -tɛɛa "da "dɪ.

*Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon "fli lɛ
(Lk 24.13-35)*

¹² "Bɛ -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon "fli "lɛ, tɛ o ya -kʊnan 'fla "wɛnnɛn 'tʊ da. 'Pian 'e 'fli kɔɔn 'e 'kɔɛ pee -a.

¹³ O 'li 'o da, ɛn waa -nan wɪ 'vɪ -a -srunon -mienun lɛ, 'pian wa'a yi -tɛɛa "da "dɪ.

*Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon 'fuda -tʊ lɛ
(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23)*

¹⁴ "Bɛ -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunon 'fuda -tʊ lɛ, tɛ o ya fɛ -blinan. E 'o "trɔɛn nyuɔn, kɔɔ -wee yi -tɛradɪ 'wɪ da "ka "dɪ, ɛn o "trɔɛn a "yuyʊ. -Yɛɛ cɪ 'nan, minnun nɛn waa 'yɪ 'nan e 'beli ɛn waa 'vɪ -wɪɛ bɛ, wa'a yi -tɛɛa o da dɪ.

15 "Bε -sru e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'ku 'trɛda fε pεεnɔn 'nan -e 'ka Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun pεεnɔn lɛ!

16 Min oo min nɛn e yi -tɛra "da ɛn waa -batize drɛ bɛ, e -taa 'silɛ 'wɪ 'ji. 'Pian min oo min nɛn, ya'a yi -tɛlɛa "da "dɪɛ, ya'a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye dɪ.

17 Minnun nɛn o yi -tɛra "da "bɛ, o 'lɛbo "fɔ wɪnun 'gʊɛ -a dra. O -yʊ -wɪdɪnɪn -pian "minnun -sru 'an 'tɔ da, ɛn o wei 'trɛ -fɔa.

18 -Te o -mlɛn 'kun 'o 'lɔ oo, -te o min -tɛ 'yile mɪn oo, ya'a fɛ -tʊ dra -wle "dɪ. 'O 'pɛ "paala -cɛ -tɛnɔn da, -e 'o 'beli.»

*Zozi 'li 'e da Bali va
(Lk 24.50-53)*

19 Zɪ Minsan Zozi cɛɛn 'wɪnun zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn e wɪuan, e -ku laji, ɛn e -nyran Bali -pɛ "yi "da.

20 -A -srunɔn 'ku Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪlɛ fɛ pεεnɔn 'nan. Minsan Zozi 'pa o -va. ɛn 'wɪ nɛn waa 'vɪ bɛ, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nɛn, kɔɔ e ciɪa o va, ɛn o 'lɛbo "fɔ wɪnun drɛ.

Bali -le 'fluba 'trε Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee

New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc